

«МИ РОЗУМІЛИ,
ЩО ЙДЕМО
НА ВІРНУ СМЕРТЬ...»

100 років тому — 29 січня 1918 року — українські студенти і гімназисти, не маючи військового вишколу, перепинили шлях російсько-більшовицькій орді, що наступала на Київ

ВИЗНАЧЕНІ ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОГО ОБОРОННОГО ЗАМОВЛЕННЯ НА 2018 РІК

СЕРЕД НИХ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКА СУЧАСНОЮ РАКЕТНОЮ ТА БРОНЕТАНКОВОЮ ТЕХНІКОЮ; ЗАСОБАМИ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ БОРОТЬБИ, ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ; БПЛА, АНТИСНАЙПЕРСЬКИМИ СИСТЕМАМИ ТОЩО

Поточного року заплановано збільшення фінансування Державного оборонного замовлення до рівня 21,3 мільярда гривень, що на 37% більше, ніж 2017 року

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

ПАРЛАМЕНТ УХВАЛИВ ЗАКОН, ЯКИЙ ВИЗНАЧАЄ РОСІЮ АГРЕСОРОМ

«Ухвалений закон цінний насамперед тим, що він є по суті технологією повернення окупованих територій під суверенітет України. Ані дух, ані буква цього закону не суперечать Мінським домовленостям, як це хоче представити Москва»

«РФ ДОКЛАДАЄ ВЕЛИЧЕЗНИХ ЗУСИЛЬ, ЩОБ УСКЛАДНИТИ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ПАРТНЕРАМИ»

Військове співробітництво та інформаційна безпека — головні питання, які стали предметом обговорення під час нещодавнього засідання за круглим столом в Укрінформі «Україна — НАТО-2018. Прогнози і головні очікувані події»

ПЕРЕОЗБРОЄННЯ РТВ: СТАВКА НА ВІТЧИЗНЯНІ ПІДПРИЄМСТВА «ОБОРОНКИ»

Україна — одна із небагатьох держав світу, яка має замкнений цикл виробництва техніки для радіотехнічних військ Повітряних Сил

МІНОМЕТНІ «ФЕЄРВЕРКИ» МІЖ ТЕРИКОНАМИ

Російсько-окупаційні війська на Донбасі активно й інтенсивно застосовують міномети як один з основних вогневих засобів ураження під час щоденних обстрілів позицій наших військ

У ПОВІТРЯНИХ СИЛАХ СФОРМОВАНО НОВУ БРИГАДУ

Протягом двох останніх років Повітряні Сили отримали понад 6 десятків відремонтованих та модернізованих літальних апаратів

«В УКРАЇНІ ПРАЦЮЮТЬ НАД СТВОРЕННЯМ САНІТАРНИХ ПОТЯГІВ»

ДИТЯЧА ХВОРОБА, ЯКА МОЖЕ ВБИТИ ДОРОСЛОГО

Що треба знати про кір та як не захворіти на нього, роз'яснюють військові медики

ГОЛОКОСТ ПРИЗВІВ ДО ЗНИЩЕННЯ ОДНІЄЇ ТРЕТИНИ ЄВРЕЇВ І НЕЗЛІЧЕННИХ ЖЕРТВ ІЗ ЧИСЛА ПРЕДСТАВНИКІВ ІНШИХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ

Це породження фашизму завжди стане для народів світу пересторогою про небезпеку проявів переслідування і знищення людей лише за етнічну приналежність

У СКЛАДІ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ЗБІРНОЇ УКРАЇНИ — СЕМЕРО АРМІЙЦІВ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПЕТРО ПОРОШЕНКО: «МИ ЗАСВОЇЛИ УРОКИ ІСТОРІЇ І ПОЛІТИЧНУ БОРТЬБУ УТРИМУВАТИМЕМО В МЕЖАХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ, ЩОБ ВОРОГ НЕ ЗМІГ ПІДІРВАТИ НАС ІЗСЕРЕДИНИ»

Президент Петро Порошенко переконаний, що якби визначні особи початку минулого століття — Михайло Грушевський, Павло Скоропадський, Володимир Винниченко, Симон Петлюра спільно відстоювали інтереси Української держави, вона б не втратила своєї незалежності 100 років тому

«У кожного з них — своя правда. Історія не знає умовного способу. Але в чому я певний, так це в тому, що якби всі ці, беззаперечно, видатні постаті спрацювали як одна команда, Україна не втратила би незалежності. В чому переконався зараз, під час відвідання Музею Києва, де є виставка історичних документів, які демонструють рішення, які приймалися в ті часи», — сказав глава держави у промові на урочистому зібранні з нагоди Дня Соборності України та 100-річчя проголошення незалежності Української Народної Республіки.

«*Ubi concordia ibi victoria. Де злагода, там перемога. І ця мудрість, закарбована у крилатому латинському вислові, відтак була відома ще в давньоримські часи. І це саме те, що наші предки*

недооцінили сто років тому. Головне, що не дало тоді постати українській незалежній державі — брак внутрішньої єдності, політичні чвари, анархія», — також наголосив Петро Порошенко.

Завадила консолідації українського суспільства в ті часи і комуністично-більшовицька демагогія, зазначив він. «Те, що тепер називається популізмом. Замість того, щоб консолідувати нас в єдину націю, розпалювала класову та соціальну ненависть між різними верствами суспільства. Фантазії про безбуржуазність української нації, неповага до права власності, право сили, а не сила права, брак компетентності та управлінського досвіду, перевага ідеологів над технократами — все це аж ніяк не сприяло українському державному будівництву», — сказав Президент, також зауваживши, що утвердженню незалежної України того часу заважали і постійні чвари у владі, повідомляє сайт глави держави.

«Калейдоскопічні зміни урядів, змови і постійні заколоти не залишали шансів на успіх нашої справи. За чотири роки влада в Києві змінилася, увіть собі, за чотири роки — понад десять разів. Поки врешті-решт не дісталася Кремлю на цілих сімдесят один рік», — констатував він.

Саме пропаганда та поширення «фейкових новин» у ті часи допомогли більшовикам перемогти, тому нині важливо знайти способи протидії цій технології, зазначив глава держави. «Відповідь на запитання, як боротися з російською пропагандою, яка підриває суверенітет та демократію у всьому світі, зараз це вже визнано, шукають на рівні Євросоюзу та його окремих членів. Ми координуємо наші зусилля зовні з нашими партнерами, а всередині країни я розраховую на саморегуляцію та пропозиції з боку української медіа-спільноти», — сказав Петро Порошенко.

«*Ми засвоїли уроки. Ми усвідомили помилки. Ми не допустимо їх повторення. Я переконаний, нам вистачить розуму і сил, щоби політичну боротьбу всередині країни утримувати в межах європейських стандартів стосунків влади та опозиції. Це потрібно для того, щоби ворог не зміг підірвати нас ізсередини, щоби п'ята колона не підняла голови, щоби отаманщина не руйнувала основ державності й демократії», — наголосив Президент.*

Завдання від Міністра оборони:

«СТВОРИТИ НАЛЕЖНІ УМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ ТА КОМФОРТНОГО РОЗМІЩЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ»

Масштабне будівництво сучасних житлових комплексів для військовослужбовців за контрактом у різних регіонах України підвищить рівень мотивації особового складу до військової служби.

«Підвищення рівня соціального захисту військовослужбовців — серед наших головних завдань на 2018 рік. Доручаю Генеральному штабу, Головному квартирно-експлуатаційному управлінню Збройних Сил України створити належні умови для проходження служби та комфортного розміщення військовослужбовців», — наголосив Міністр оборони України генерал армії

України Степан Полторак під час засідання Комітету реформ.

Він повідомив, що протягом 2017 року у сферу управління Міністерства оборони повернуто близько 50 об'єктів військової інфраструктури. Крім того, з метою вдосконалення військової інфраструктури на 293 об'єктах здійснено роботи з будівництва, реконструкції та капітального ремонту. Зокрема розпочато будівництво сучасного стаціонарного бригадного табору на території Міжвидомчого центру підготовки (Широкий Лан), створено сучасну навчальну матеріально-технічну базу двох нових

центрів (Навчальний центр тактичної медицини (смт Десна) та навчальний центр Військової служби правопорядку Збройних Сил (м. Львів) і відновлено дев'ять навчальних центрів. Також у навчальному центрі підготовки підрозділів МЦМБ відкрито надсучасний Центр імітаційного моделювання, повідомляє Управління комунікацій та преси МО України.

Крім того, для активного навчання військ триває розбудова Міжвидомчого центру підготовки підрозділів ракетних військ та артилерії, Центру підготовки підрозділів протиповітряної оборони Сухопутних військ та інших центрів.

«ЧИМ БІЛЬШЕ МИ БУДЕМО ВІДКРИТІ, ТИМ МЕНШЕ БУДЕ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ВІЙСЬКУ»

— Серед пріоритетних завдань командирів та начальників усіх рівнів, кожного органу військового управління — боротьба з корупцією та поліпшення стану дисципліни та правопорядку в Міністерстві оборони та Збройних Силах України, — зазначив Міністр оборони України Степан Полторак.

Він вказав керівникам на потребу в забезпеченні абсолютної нетерпимості до проявів корупції та притягненні до відповідальності всіх осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

— Чим більше ми будемо відкриті, тим менше буде корупції в українському війську, — наголосив Степан Полторак.

— Одне із пріоритетних завдань Генерального штабу, органів військового управління всіх рівнів та Військової служби правопорядку — налагодити ефективну роботу з особовим складом з питань зміцнення військової дисципліни та підтримання статутного порядку, — поставив завдання Міністр оборони України Степан Полторак.

МІНІСТР НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ КАНАДИ ОХАРАКТЕРИЗУВАВ ВІЙСЬКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО КАНАДИ Й УКРАЇНИ ЯК ВИНЯТКОВЕ

З нагоди Дня Соборності України в Посольстві України в Канаді відбулося урочисте прийняття, на якому побували Міністр національної оборони Канади пан Харджит Сінгх Сейджжан, асоційований заступник Міністра національної оборони Гордон Веннер і стратегічний радник від Канади в групі радників із реформування оборонної сфери України пані Джил Сінклер.

У рамках заходу Міністр національної оборони Канади під час свого виступу охарактеризував військово-співробітництво Канади й України як виняткове та високо оцінив рівень взаємодії канадських та українських військовослужбовців у рамках діяльності канадської

військової тренувальної місії в Україні, повідомлено на сайті МО України.

За словами пана Харджита Сінгха Сейджжана, така співпраця є найкращим сигналом РФ про тверду позицію уряду Канади щодо підтримки України з метою протидії російській агресії.

Українські дипломати зі свого боку висловили Міністрові національної оборони Канади слова вдячності за підтримку у сфері розбудови спроможностей ЗС України, зокрема в частині, що стосується історичного рішення уряду Канади про включення нашої держави до «Контрольного переліку країн, у які можливе постачання автоматичної стрілецької зброї».

РНБО УКРАЇНИ ПІДТРИМАЛА ПРОЕКТ ЗАКОНУ «ПРО НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ»

Цей закон розробляли в тісній взаємодії з експертами НАТО, США та Європейського Союзу з метою приведення української законодавчої бази у відповідність до стандартів держав — членів НАТО. Після ухвалення парламентом цей закон має стати основою для розробки та оновлення законодавства у сфері національної безпеки та оборони.

За словами Секретаря РНБО України Олександра Турчинова, закон «Про національну безпеку України» має узагальнити та привести до єдиного знаменника всі вже здійснені та заплановані реформи сектору безпеки та

оборони України, «а також поєднати в собі не тільки базові засади національної безпеки, а й питання демократичного цивільного контролю та основи планування в цих сферах».

Він додав, що законопроект спрямовано на підвищення ефективності діяльності всіх складових сектору безпеки та оборони відповідно до норм і стандартів НАТО та ЄС.

«Якнайшвидше ухвалення цього законопроекту має стати важливим елементом у сфері захисту української державності та протидії російській агресії», — наголосив Олександр Турчинов.

Так виглядатимуть сучасні гуртожитки для контрактників нашого війська

2018-го міноборони планує побудувати 184 житлові комплекси для контрактників

ЦЬОГОРІЧ У НОВІ КОМФОРТАБЕЛЬНІ ГУРТОЖИТКИ МАЄ ВСЕЛИТИСЯ 23 тис ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ. ЗАГАЛЬНА ВАРТІСТЬ ЦЬОГО ПРОЕКТУ — 2,6 млрд грн

Як повідомив радник Президента України Юрій Бірюков, на цей проект заплановано рекордні асигнування порівняно з попередніми роками. Уже опрацьовано типовий проект будівлі поліпшеного планування. Вона має два поверхи по шість блоків-секцій на 10 осіб кожна плюс одна кімната на п'ятьох. Загалом 125 ліжкомісць

Проект вибрано як оптимальний і простий у будівництві. Це світлі та затишні оселі. На кожному поверсі — їдальня, побутова кімната й пральня, а ще — зона відпочинку, світлові «кишені» тощо. На кухні розміщуватимуться три індуктивні плити та одна духовка шафа. У пральні — п'ять машин-автоматів. З урахуванням того, що постільну білизну для контрактників перуть централізовано, цього цілком достатньо.

Що стосується житлової кімнати, то її метраж становитиме 20–21 кв. м (за верхньою межею, визначеною в Статуті внутрішньої служби ЗСУ, — 4 кв. м — на особу). Відповідно до жорстких вимог тендерної документації, для облаштування кімнат закуповуватимуть однакові комплекти меблів. За новими технічними умовами, на кожного військовослужбовця буде придбано ліжко, стілець, індивідуальну шафу. На кімнату — один стіл-книжку.

У блок-секції (на 10 осіб) спроектовано два вмиwalkники, душеву кімнату й санвузол.

Аби підрядник не намагався економити на оздобленні, каже Юрій Бірюков, у проектній документації вписано, якими мають бути облицювальна плитка, лінолеум, підлога, стеля, вікна тощо.

Для ефективності контролю важливо також, що всі житлові комплекси будуть схожі.

Важливий фактор, який додає оптимізму стосовно вчасної реалізації амбітних будівельних планів, — це спрощення в чинному законодавстві, котрі діятимуть для військового замовника протягом 2018 року.

Важливий фактор, який додає оптимізму стосовно вчасної реалізації амбітних будівельних планів, — це спрощення в чинному законодавстві для міноборони, які під час будівництва житлових комплексів зекономлять кошти і час

Зокрема Міністерству оборони дозволено будувати без отримання документації про містобудівні умови та обмеження (МБУО) безпосередньо на території військових частин. У зв'язку з тим, що військові частини багато років залишаються закритими об'єктами, більшість із них стали білими плямами щодо землевпорядкування і навіть не мають реєстрації в ЄРПН (Єдиному реєстрі прав нерухомості). Водночас оформлення, наприклад, документації про детальне планування території (ДПТ), яку вимагають місцеві органи самоврядування для отримання МБУО, обходилося в сотні тисяч гривень. Тож зако-

нодавчі новації 2018 року дадуть змогу зекономити значні кошти й час на будівництво.

Крім цього, скасовано вимогу на отримання від державної будівельної інспекції дозволу на початок будробіт. І це ще додатковий ресурс у термінах.

Уже наступного місяця в Чорноморському, що на Одещині, відбудуться торги, на яких визначать перших підрядників. Колесо великого будівництва закрутиться, поступово набираючи оберти. Пріоритет у розподілі грошових ресурсів на будівництво житлових комплексів для військовослужбовців надає гарнізнам, де базуються бойові бригади.

Термін зведення однієї казарми згідно з проектною документацією становить сім місяців. План будівництва, за словами Юрія Бірюкова, розписано по днях. За перевищення термінів виконання робіт передбачено жорсткі штрафні санкції аж до права одностороннього розриву договору з боку міноборони в разі зриву графіка на 30 і більше діб. Складніше з під'єднанням нових будівель до інженерних мереж. У різних регіонах це завдання відрізняється і за вартістю, і за термінами. Наприклад, у 46-му військовому містечку, що в Маріуполі, для життєзабезпечення нових житлових комплексів доведеться відновлювати котельню, електропідстанцію, інженерні мережі. Водночас у Яворові місцеві організації, які надають комунальні послуги, самі підводять і під'єднують нові будинки до комунікацій. І роблять це власним коштом.

Торги на визначення виконавців будробіт відбуватимуться децентралізовано, у територіальних управліннях Головки через систему Prozorro.

Руслан ТКАЧУК

УРЯД ЗНЯВ ОБМЕЖЕННЯ НА ОТРИМАННЯ ЗЕМЛІ УЧАСНИКАМИ АТО

Кабінет Міністрів на засіданні 17 січня переглянув та конкретизував стратегію держави в частині виділення земельних ділянок учасникам АТО, забезпечивши максимальний широкий доступ до отримання цієї пільги, інформує Урядовий портал.

Постановою «Про внесення змін до Стратегії удосконалення механізму управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними» закріплюється першочерговість забез-

печення земельними ділянками учасників антитерористичної операції незалежно від площі земельних ділянок, право оренди на які було продано. Постанова набуде чинності після її опублікування. Нагадаємо, що зараз встановлений паритет: безоплатно може бути передано не більше 25% від площі ділянок, реалізованих на відкритих торгах за попередній звітний період.

Кабінет Міністрів ухвалив постанову № 413 «Деякі питання удосконалення управління в сфері використання та охорони земель сільськогоспо-

дарського призначення державної власності та розпорядження ними» 7 червня 2017 року. За період після ухвалення та станом на початок 2018 року учасники АТО подали до органів Держгеокадастру понад 24 000 заяв на отримання земельних ділянок, з яких було задоволено 6 632 заяви на виділення земельних ділянок загальною площею 8320 гектарів, що становить 27% від кількості поданих заяв.

Як зазначив перший заступник Міністра аграрної політики та продовольст-

ва Максим Мартинюк, ухвалення постанови № 413 було спрямоване на перекриття сумнівних схем розпорядження землями державної власності, і свою антикорупційну місію документ виконав. «Але побічним ефектом стало уповільнення темпів передачі землі учасникам АТО. Тому під час зустрічей з організаціями ветеранів АТО ми знайшли той формат, який би їх влаштував, — внесення змін до цієї постанови, які б пришвидшили передачу землі», — пояснив він.

Інф. «НА»

ПАРЛАМЕНТ УХВАЛИВ ЗАКОН, ЯКИЙ ВИЗНАЧАЄ РОСІЮ АГРЕСОРОМ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ЗАКОНОПРОЕКТ «ПРО ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ НАД ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИМИ ТЕРИТОРІЯМИ В ДОНЕЦЬКІЙ ТА ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ» БУЛО УХВАЛЕНО У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ 280 ГОЛОСАМИ. ВІН Є ПО СУТІ ТЕХНОЛОГІЄЮ ПОВЕРНЕННЯ ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ ПІД СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ

За словами Секретаря РНБО України Олександра Турчинова, цей закон створює правові та організаційні умови для відновлення територіальної цілісності України в Донецькій і Луганській областях

«Окрім того, розширюючи можливості Збройних Сил України, інших військових формувань, цей закон посилює наші позиції щодо відсічі збройній агресії Російської Федерації та відновлення територіальної цілісності України», — зазначив О. Турчинов, додавши, що в цьому законі Російська Федерація «чітко і недвозначно визнана державою-агресором, а території окремих районів Донецької і Луганської областей окупованими». «Це повністю перекреслює спроби РФ замаскувати війну проти України під «миротворчу операцію» та значно посилює позицію нашої країни в міжнародних судах», — зазначив Секретар РНБО України. — Дякую всім патріотам України, які забезпечили ухвалення цього важливого для країни закону.

Діяльність збройних формувань Російської Федерації та окупаційної адміністрації Росії в Донецькій та Луганській областях визнаються такими, що суперечать нормам міжнародного гуманітарного права, є незаконними, а будь-який виданий акт є недійсним, крім документів, що підтверджують факт народження або смерті особи на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях.

Відповідно до закону особи, які беруть участь у збройній агресії РФ або залучені до участі в окупаційній адміністрації Росії, несуть кримінальну відповідальність за діяння, що порушують законодавство України та норми міжнародного гуманітарного права.

Цей закон фактично переформатував АТО в «заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях».

Згідно із законом стратегічне керівництво силами та засобами Збройних Сил України, інших військових формувань та органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, які залучаються до заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, здійснює Генеральний штаб Збройних Сил України. Керівництво ж безпосередньо в Донецькій та Луганській областях здійснює командувач об'єднаних сил, який призначається Президентом України за поданням начальника Генерального штабу — Головнокомандувача Збройних Сил України.

Командувач об'єднаних сил реалізує свої повноваження через Об'єднаний оперативний штаб ЗС України, на який покладено планування, організацію, контроль виконання заходів із забезпечення національної безпеки та координацію військово-цивільних чи військових адміністрацій (у разі їхнього утворення). При цьому повноваження командувача об'єднаних сил та положення про Об'єднаний

Цей закон фактично переформатував АТО в «заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях»

оперативний штаб визначаються та затверджуються Президентом України.

Згідно із законом початок та завершення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації визначаються окремими рішеннями Прези-

ПЕТРО ПОРОШЕНКО:

«Ухвалений закон цінний насамперед тим, що він є по суті технологією повернення окупованих територій під суверенітет України. Радісне свято Дня Соборності буде для українців із гирким присмаком доти, доки чобіт російського окупанта топче українську суверенну землю Криму та Севастополя, Донеччини та Луганщини.

Агресору не подобається, коли його називають агресором. Окупанту неприємно, коли на окупацію кажуть окупація. На злодії шапка горить, і він хоче уникнути міжнародної відповідальності за свої злочини. Рефлексія Москви зайвий раз переконує, що ми прийняли правильний закон.

Хочу наголосити окремо: ані дух, ані буква цього закону не суперечать Мінським домовленостям, як це хоче представити Москва. На відміну від Росії, яка шукає будь-який привід, аби їх не виконувати, Україна неухильно дотримується і буде дотримуватися своїх міжнародних зобов'язань».

дента України. Правовою підставою для цього є Конституція України, законодавство України та стаття 51 Статуту Організації Об'єднаних Націй.

Водночас межі зон безпеки, прилеглих до району бойових дій, визначаються начальником Генерального штабу Збройних Сил України за поданням командувача об'єднаних сил.

Законом також визначено, що в'їзд чи виїзд осіб, переміщення товарів на тимчасово окуповані території в Донецькій та Луганській областях здійснюється через контрольні пункти. При цьому передбачено, що такий порядок визначається Кабінетом Міністрів України.

Роман ВУС

ЧОМУ «ЛДНР» «НЕ ВИЗНАЛИ» В ЗАКОНОПРОЕКТІ ТЕРОРИСТИЧНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ?

Верховна Рада не проголосувала за поправку в законопроект № 7163 (котрий називали «про деокупацію Донбасу»), якою «ЛДНР» визнавалися терористичними організаціями.

По-перше, Рада визнала «ЛДНР» терористичними організаціями ще в січні 2015 року. Тоді це рішення було цілком обґрунтованим: безліч бандформувань «ЛДНР», отримуючи допомогу від Росії на той момент по факту не були оргштатними структурами Збройних сил Росії. Статус терористичних для них був більш ніж доречний. Отже, таке рішення Ради є, йому вже 3 роки, і ніхто його не відміняв. Про це

на своїй сторінці у Facebook повідомив народний депутат України, координатор групи «Інформаційний спротив» Дмитро Тимчук у відповідь на критику деяких пунктів ухваленого закону.

По-друге, сьогодні ситуація змінилася. Все формування місцевих бойовиків, російських найманців, підрозділів ЗС РФ на Донбасі входять до складу корпусу російських окупаційних військ — до «1-го АК ДНР» та «2-го АК ЛНР», які перебувають в оперативному підпорядкуванні штабу 8-ї загальновійськової армії ЗС РФ. Тобто на сьогодні це фактично організаційно-штатні структури ЗС РФ,

складова окупаційних військ, тобто ОКУПАНТИ.

Забивати в законопроект, який встановлює переформатування АТО і констатує факт окупації Росією частини Донбасу, статус «ЛДНР» як терористів — не просто не відповідає нинішнім реаліям, а й розмиває статус окупаційних військ РФ. Адже тоді ми даємо привід Москві говорити: ось бачите, Україна говорить про якісь там свої терористів в особі «ЛДНР», до чого тут Росія?

Ні. Нинішній реальний статус «ЛДНР» — це окупаційні війська і окупаційні адміністрації Росії. Саме це і зафіксовано в законопроекті № 7163.

У КРЕМЛІ СИЛЬНО НЕРВУЮТЬ ЧЕРЕЗ УХВАЛЕННЯ ЗАКОНУ ПРО РЕІНТЕГРАЦІЮ ДОНБАСУ

Директор Центру Балто-Чорноморських досліджень Ірина Верещук вважає, що остання реакція викликає великі сумніви в адекватності російської сторони.

«Те, що говорив міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров на своїй прес-конференції, те, що сьогодні обговорює президент Росії Володимир Путін, свідчить про те, що вони сильно нервують, оскільки не можуть спрогнозувати, як буде поводити себе українська сторона. Нервують через те, що не спрацює той прогноз, який саме вони вкладають у розуміння деескалації цього конфлікту. Нервують тому, що їх очікує великий сюрприз від

США в лютому. І, звичайно, така нервова реакція може з нашої сторони виглядати лише як позитив. Тому що те, що вони нервують, і те, що вони розповідають, свідчить про те, що насправді не все так легко і не все так просто в них», — сказала Ірина Верещук.

На думку експерта з управління репутацією Бориса Тизенгаузена, ухвалений Україною закон «не вселяє радості в лідера Росії, особливо напередодні президентських виборів». «Для мене важливо, що цей закон був ухвалений, нехай і з незначним запізненням. Тому ми йдемо своїм шляхом і йдемо абсолютно правильно», — зазначив експерт.

«РОЗМОВИ, ЩО ЗАКОН ПРО РЕІНТЕГРАЦІЮ ПЕРЕКРЕСЛЮЄ МІНСЬКІ ДОМОВЛЕНОСТІ, — СЛОВОБЛУДДЯ»

«Закон про реінтеграцію Донбасу фіксує справжній стан речей — окупацію частини України Російською Федерацією. Всі розмови, що він перекреслює Мінські домовленості, — це словоблуддя і спроби перекласти з хворої голови на здорову», — написала український політик Ірина Герасценко на сторінці в Facebook.

Вона пояснила, що Мінські домовленості фіксуються

в інших законодавчих актах, ухвалених парламентом, зокрема це і проголосовані в першому читанні зміни до Конституції, і закон про особливості місцевого самоврядування в окремих районах, проголосований ще у вересні 2014 року, березні 2015-го і пролонгований у жовтні 2017 року, і закон про амністію від вересня 2014-го.

«РФ ДОКЛАДАЄ ВЕЛИЧЕЗНИХ ЗУСИЛЬ, ЩОБ УСКЛАДНИТИ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ПАРТНЕРАМИ»

ВІЙСЬКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА — ГОЛОВНІ ПИТАННЯ, ЯКІ СТАЛИ ПРЕДМЕТОМ ОБГОВОРЕННЯ ПІД ЧАС НЕЩОДАВНЬОГО ЗАСІДАННЯ ЗА КРУГЛИМ СТОЛОМ В УКРІНФОРМІ «УКРАЇНА — НАТО-2018. ПРОГНОЗИ І ГОЛОВНІ ОЧІКУВАНІ ПОДІЇ»

Леонід КРАВЧУК:
«...щоб Росія заспокоїлася, ми маємо вирішити два основних питання: безпека внутрішня, а саме — підсилити військо, озброїтися, провести реформи, подбати про інформаційну безпеку, друге питання, зовнішнє, — співпраця з НАТО на правах країни-учасниці»

Під час обговорення цієї теми перший Президент України Леонід Кравчук припустив, що Київ зможе отримати членство в НАТО, попри наявність окупованих територій, за умови, якщо країни Альянсу визнають, що приєднання України посилює їхню безпеку.

«Співпраця з Північноатлантичним альянсом посилює не лише Українську державу, а й країни-союзниці. Адже ніхто так глибоко не знає РФ і чого від неї можна очікувати, як знає Україна та її політики. Тому наша країна має бути не буферною зоною, а дзвоном для Європи та світу, аби

весь час попереджати про небезпеку й казати: «Якщо ви не слухатимете й не зупините ворога, то завтра він може опинитися у вас на порозі», — сказав Леонід Кравчук.

На його думку, щоб Росія заспокоїлася, ми маємо вирішити два основних питання. По-перше, це внутрішня безпека, а саме — треба підсилити військо, озброїтися, здійснити реформи, подбати про інформаційну безпеку. І по-друге, це зовнішнє питання — співпраця з НАТО на правах країни-учасниці.

У засіданні взяли участь представники уряду, РНБОУ, Міністерства оборони України, Генерально-

го штабу ЗСУ, Центру інформації та документації НАТО в Україні, науковці.

«Дедалі частіше ми чуємо в розмові наших співвітчизників, що є діалог, є риторика, але членство в НАТО — це далеке майбутнє. Та, власне, через такий діалог, через практичну співпрацю ми й інтегруємося. І та співпраця, яка є на сьогодні, посилює національну безпеку України», — зазначив голова Громадської ліги «Україна — НАТО» Сергій Джердж. — Сьогодні РФ докладає величезних зусиль, щоб ускладнити об'єднання України з партнерами з інших країн».

УКРАЇНА — НАТО: КУРС НА ЗБЛИЖЕННЯ

Голова Представництва Організації Північноатлантичного договору (НАТО) в Україні, директор Офісу зв'язку НАТО в Україні Александер Вінніков назвав головні пріоритети на 2018 рік для продовження реалізації плану зближення Києва з Альянсом

«По-перше, повноцінне використання Річної національної програми, яка є ключовим інструментом України, аби наблизити країну до НАТО, це пріоритет. Ця програма пропонує Україні сукупний досвід та спеціальні знання союзників НАТО щодо впровадження реформ відповідно до власних євроатлантичних цілей України», — наголосив Вінніков.

За його словами, ця програма охоплює значно більше напрямків, аніж просто сферу безпеки і оборони. «Вона також зосереджується на політичних, економічних та правових реформах, які потрібні, щоб наблизити Україну до НАТО», — сказав директор Офісу зв'язку НАТО в Україні.

Він зазначив, що другим важливим пріоритетом для України 2018 року має стати продовження здійснення рішучих заходів із втілення зобов'язань щодо реформування сектору оборони відповідно до Стратегічного оборонного бюлетеня. «І це включає перехід до цивільного контролю над обороною у 2018 році», — сказав Александер Вінніков.

«І третій виклик, який тісно пов'язаний з другим, полягає в ухваленні нового закону щодо національної безпеки, який внесе ясність в розподіл функцій та відповідальності у секторі безпеки і оборони України, а також прийняття концепції реформи Служби безпеки України», — додав Вінніков.

НАТО ДОПОМАГАЄ УКРАЇНІ ВИБУДУВАТИ СТІЙКІСТЬ ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ АГРЕСІЇ

«Тенденція до брехливої інформаційної пропаганди в РФ спостерігається уже досить давно, зокрема, коли 1956 року радянські війська входили в Угорщину, пропаганда СРСР зазначила, що там невдовзі має висадитися американська армія, а щоб цього не сталося, щоб захистити свої кордони, вони увійшли в Угорщину. Так само було й 2014-го. Увівши війська в Крим, РФ також виправдовувалася, що зробила це тому, що туди мають прийти американці», — сказав

голова Громадської ліги «Україна — НАТО» Сергій Джердж.

Однією з потенційних сфер співпраці між Україною та НАТО є «побудова стійкості до інформаційних загроз».

«Наша практична допомога великою мірою є спрямованою на побудову стійкості українських демократичних інституцій, підтримку верховенства права. Сильна, квітуча й успішна Україна буде найкращою відповіддю на будь-яку інформаційну агресію», — наголосила заступник директора

Центру інформації та документації НАТО в Україні Вікторія Цемініте.

Російські інформаційні й кіберзагрози спрямовано на послаблення бажання країн чинити опір агресії, а для успішного протистояння цим загрозам важливо розуміти, що є їхньою ціллю. «Тактика гібридної війни охоплює всі слабкості суспільства: політичні, економічні та соціальні. Тому наш опір має передбачати посилення власних суспільств, економіки, демократичних інституцій, зокрема через реформи», — заявила вона.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ НИНІШНЬОГО РОКУ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ У 19 МІЖНАРОДНИХ НАВЧАННЯХ

Представники Збройних Сил України 2018 року планують взяти участь у 19 міжнародних багатонаціональних навчаннях. Про це повідомив начальник Управління співробітництва з міжнародними безпековими організаціями Генштабу ЗС України Владислав Литовченко.

«У рамках виконання програми партнерства між Україною та НАТО ми маємо сталий прогрес. Минулого року було забезпечено участь українських підрозділів у 17 багатонаціональних навчаннях. Усього до навчань було залучено понад 13 500 військовослужбовців ЗСУ. 2018-го ми плануємо взяти участь у 19 навчаннях», — сказав Владислав Литовченко.

Він додав, що торік понад 300 представників ЗСУ взяли участь у 170 заходах, які організувало НАТО. Порівняно з 2014 роком нині втричі збільшилася кількість міжнародних навчань. Окрім того, українська сторона цінує консультативно-дорадчу допомогу, яку надає НАТО. Сьогодні в ЗСУ працює 67 іноземних радників.

Представник Генштабу наголосив, що військове співробітництво з країнами — партнерами НАТО має стійку тенденцію до розширення. Найефективнішими партнерами України є збройні сили США, Канади, Великої Британії, Туреччини, Литви та Грузії.

Підготувала Ольга МОСЬОНДЗ

ВИЗНАЧЕНІ ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОГО ОБОРОННОГО ЗАМОВЛЕННЯ НА 2018 РІК

СЕРЕД НИХ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКА СУЧАСНОЮ РАКЕТНОЮ ТА БРОНЕТАНКОВОЮ ТЕХНІКОЮ; ЗАСОБАМИ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ БОРОТЬБИ, ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ; БПЛА, АНТИСНАЙПЕРСЬКИМИ СИСТЕМАМИ ТОЩО

«Поточного року заплановано збільшення фінансування Державного оборонного замовлення до рівня 21,3 мільярда гривень, що на 37% більше, ніж 2017 року»

Рада національної безпеки і оборони України розглянула та схвалила «Основні показники Державного оборонного замовлення на 2018–2020 роки»

Представлений на розгляд РНБО України проект основних показників Державного оборонного замовлення на 2018–2020 роки базується на фінансовому ресурсі, визначеному у Державному бюджеті України на цей рік, та показниках наступних двох років, передбачених Основними напрямками бюджетної політики на 2018–2020 роки.

З 2017 року запрацювала трирічна система Державного оборонного замовлення, що дозволило державним замовникам і виконавцям ДОЗ більш чітко планувати свою роботу та ресурси, повідомляє сайт РНБО України.

За результатами виконання Державного оборонного замовлення у 2017 році до Збройних Сил України поставлено майже 2,5 тисячі зразків озброєння, військової техніки та

спеціальних виробів та понад 27 тисяч ракет і боєприпасів.

Пріоритетними напрямками державного оборонного замовлення у 2018 році має стати забезпечення Збройних Сил України сучасною ракетною та бронетанковою технікою; засобами радіоелектронної боротьби, протиповітряної оборони; безпілотними авіаційними комплексами та антиснайперськими системами тощо.

«Наш ОПК вже спроможний забезпечити виконання складних та масштабних програм», — наголосив Секретар РНБО України Олександр Турчинов, повідомивши, що в поточному році заплановано збільшення фінансування Державного оборонного замовлення до рівня 21,3 мільярда гривень, що на 37% більше, ніж у 2017 році.

«Нам треба вжити всіх можливих заходів для того, щоб кожна гривня спрацювала на підвищення рівня оснащення українського війська новітніми зразками озброєння та військової техніки», — наголосив він.

ПЕТРО ПОРОШЕНКО:

«В ОБОРОННОМУ ЗАМОВЛЕННІ ЦЬОГО РОКУ В ЧОТИРИ РАЗИ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ КІЛЬКІСТЬ ПРОТИТАНКОВИХ КОМПЛЕКСІВ»

«Друга пріоритетна позиція (у державному оборонному замовленні. — Ред.) — це засоби радіоелектронної боротьби. У нас має бути можливість захистити українські позиції від ворожих безпілотних літальних апаратів і забезпечити радіоелектронну підтримку діяльності наших військ», — підкреслив Президент України під час обговорення державного оборонного замовлення на 2018 рік.

Петро Порошенко наголосив, що в державному оборонному замовленні втричі збільшено витрати на закупівлю найсучасніших засобів радіоелектронної боротьби як українського, так й іноземного виробництва, повідомляє сайт глави держави.

Президент зазначив: «Дуже ефективно напрацьовано технологію використання безпілотних літальних апаратів, координацію з нашими системами артилерії та розвідки. І кількість БПЛА у нас буде збільшено в 4,5 рази». Він додав, що цей напрямок також серед пріоритетних.

«Можу наголосити, що забезпечення антиснайперськими комплексами буде збільшено в 10 разів», — повідомив глава держави.

Петро Порошенко нагадав про дуже вдалі випробування ракетного комплексу «Вільха» й наголосив, що поставлено завдання, щоб 2018 року було завершено процес випробувань і розпочато виробництво «Вільхи» для того, щоб суттєво підвищити і точність, і відстань, на яку може бути завдано ударів.

ВІТЧИЗНЯНА СНАЙПЕРСЬКА ГВИНТІВКА UR-10 ПРИЙНЯТА НА ОЗБРОЄННЯ

Самозарядну напівавтоматичну снайперську гвинтівку UR-10 можна вважати аналогом американської автоматичної гвинтівки AR-10. Особливістю конструкції української UR-10 є монолітне з'єднання рукоятки взведення із затворною рамою. Це дозволяє як витягнути застряглий набій, так і здійснити ручне досилання. Із зручностей також можна відзначити невеличке заглиблення на емоністі для кріплення магазину з набоями з обох боків (під праву чи ліву руку) для кращого утримання пальця поза спусковим гачком. Хромований зсередини ствол виготовлений із нержавіючої сталі має гарантований ресурс до 7000 пострілів.

У ній також реалізовано ще одне вдале конструктивне рішення, а саме — за рахунок автоматики на відведенні порохових газів з'явилася можливість здійснювати до 21 пострілу за хвилину.

Снайперська гвинтівка має зручну конструкцію: може бути розібрана на дві складові частини, що дозволяє зменшити її габарити та забезпечує компактність при транспортуванні. Її калібр — 7,62 мм, вага — 5 кг, прицільна дальність ураження — до 1200 метрів, бойова скорострільність — до 21 пострілу за хвилину

При цьому під час стрільби розсіювання від точки прицілювання становить до 3 см. Прицільна дальність ураження — до 1200 метрів, калібр — 7,62 мм. Її вага становить 5 кг, а довжина (залежно від приклада) — від 103 до 124 см.

Вітчизняна снайперська гвинтівка має зручну конструкцію: може бути розібрана на дві складові частини, що дозволяє зменшити її габарити та забезпечує компактність при транспортуванні. Ствол гвинтівки консольно закріплений, чим досяга-

ється стабільність пристрілювання. На верхній частині ствольної коробки і на цівці виконані напрямні типу Пікатіні для встановлення прицільних пристосувань та інших аксесуарів. Ударно-спусковий механізм допускає стрільбу лише одиночними пострілами, оптимізований для точної стрільби. Цівка жорстко спирається на ствольну коробку. Для зниження рівня звуку та спалаху під час пострілу гвинтівка може оснащуватися глушником. Вона забезпечена прикладом MagPul PRS з регульованою щокою і висувним потиличником. Нині Збройні Сили України у переважній більшості оснащені СГД-7,62 мм, яка ефективно працює на відстані до 800 метрів. Утім багато хто вважає цю снайперську гвинтівку морально і фізично застарілою, тож на її заміну і запропонували вітчизняну гвинтівку UR-10.

Сергій ВОРОНКОВ

ПЕРЕОЗБРОЄННЯ РТВ:

СТАВКА НА ВІТЧИЗНЯНІ ПІДПРИЄМСТВА «ОБОРОНКИ»

УКРАЇНА — ОДНА ІЗ НЕБАГАТЬОХ ДЕРЖАВ СВІТУ, ЯКА МАЄ ЗАМКНЕНИЙ ЦИКЛ ВИРОБНИЦТВА ТЕХНІКИ ДЛЯ РАДІОТЕХНІЧНИХ ВІЙСЬК ПОВІТРЯНИХ СИЛ

До 2014 року оновлення парку техніки, зокрема РТВ Повітряних Сил ЗС України, здійснювалося здебільшого епізодично, бо військо фінансувалося за залишковим принципом. Впродовж останніх років на потреби війська, зокрема на його технічне підсилення, виділяються значні ресурси. Оптимізму додає й вітчизняна промисловість. Україна має потужний науково-виробничий потенціал з виготовлення ОВТ РТВ: науково-виробничий комплекс «Іскра», холдингова компанія «Укрспецтехніка», акціонерне товариство «Аеротехніка-МЛТ» тощо. Ці підприємства здатні повною мірою забезпечити потреби радіотехнічних військ у сучасних РЛС, що за своїми ТТХ не поступаються найкращим світовим зразкам

Радіолокаційна станція «Пелікан» призначена для роботи в умовах наявності перешкод природного та навмисного типу

— Протягом останніх двох років стан ОВТ РТВ суттєво поліпшився. Лише у 2017-му Повітряні Сили майже на 10% збільшили запас ресурсу з РЛС. Це відбулося головним чином завдяки надходженню нової техніки, — розповідає головний інженер РТВ Командування Повітряних Сил ЗС України полковник Олексій Белавін. — Важливо, щоб такі темпи оновлення техніки зберігалися й надалі.

Вітчизняні підприємства можуть глибоко модернізувати наявну техніку і випускати конкурентні сучасні зразки ОВТ. У Командуванні Повітряних Сил основним напрямком розвитку РТВ вбачають закупівлю новітніх РЛС, таких як «Малахіт», «Пелікан», 3D-радар 80К6Т, 35Д6М, МР-1 тощо. А РЛС 5Н84А, 19Ж6, 35Д6, П-37 та радіолокаційні висотоміри ПРВ-13 і ПРВ-16 модернізують.

— Україна — одна із небагатьох держав світу, яка має замкнений цикл виробництва техніки для РТВ, — розповідає заступник начальника відділу експлуатації озброєння і техніки РТВ підполковник Дмитро Дончак. — Наша мета — досягти співвідношення 55–45% між новою і глибоко модернізованою технікою.

Щоправда цей процес не такий уже простий і швидкий. Як зазначають у Командуванні Повітряних Сил, аби досягнути рівня армій розвинутих країн світу, де оптимальним співвідношенням між новим, сучасним та застарілим озброєнням вважається пропорція 25–50–25%, потрібно ще багато років.

Нова техніка вимагає і принципово нового рівня підготовки особового складу бойової обслуги. Самостійне навчання роботі з новітньою станцією — надскладне завдання навіть для найбільш підготовлених фахівців.

Тому в Командуванні Повітряних Сил наголошують на необхідності широкого залучення фахівців підприємств-розробників техніки. Причому не лише до підготовки спеціалістів для роботи на новій техніці, а й для її постійного технічного супроводу.

Нове озброєння є високоінтелектуальним. Особливо це стосується сучасної радіоелектронної техніки, яка більшою мірою є програмним продуктом, ніж апаратним, причому частка першого постійно зростає. Доступу до програмного забезпечення зразка ОВТ особовий склад бойової обслуги не має. А будь-який збій у роботі програмного продукту потребує втручання

його розробників не тільки протягом гарантійного, а й усього терміну експлуатації.

Елементна база та технології виготовлення сучасної радіоелектронної техніки досягли такого рівня, що змінився характер і перелік видів технічного обслуговування. Деякі з них через свою складність вимагають спеціальних знань та специфічного обладнання. Тому ті види технічного обслуговування, які мають проводитися часто і не вимагають високої кваліфікації, а це контрольний огляд та щоденне технічне обслуговування, доцільно робити бойовим обслугом, а складне сезонне та регламентне обслуговування, яке належить здійснювати двічі протягом року, — силами підприємств-виробників.

«Наша мета — досягти співвідношення 55–45% між новою і глибоко модернізованою технікою»

— Без фахівців, які виготовляють нові зразки ОВТ РТВ, їх якісне обслуговування та ефективне використання неможливе, — резюмує полковник Олексій Белавін. — Із надходженням на озброєння нової техніки назріла необхідність змін в організації її технічного обслуговування.

Наразі у ЗС України діє стара радянська система, згідно з якою постачальник гарантує відповідність якості виробу встановленим вимогам тільки в межах гарантійного терміну експлуатації. А він становить лише незначну частку від встановленого ресурсу або тривалості експлуатації (не більше ніж 10...15%).

Тож сьогодні, із постачанням нового обладнання, у Повітряних Силах проводиться робота щодо організації авторського та технічного нагляду з боку підприємств-виробників за процесом експлуатації РЕТ, яка виробляється чи модернізується в Україні, та фірмове обслуговування ними зразків ОВТ протягом усього життєвого циклу. І така схема є характерною для армій більшості країн світу.

Андрій ЯЦІК

«МАЛАХІТ-М» — ЗАХИЩЕНА РЛС МЕТРОВОГО ДІАПАЗОНУ З ЦИФРОВОЮ ОБРОБКОЮ І АВТОМАТИЧНОЮ ПЕРЕДАЧЕЮ ІНФОРМАЦІЇ

Кількість цілей, що виявляються автоматично з формуванням трас і передачею даних споживачеві за один огляд зони дії, — 256.

Дальність виявлення винищувача типу МіГ (на висотах >10 км) — 400 км.

Мінімальна дальність виявлення цілей — 2,5 км.

Дальність виявлення малорозмірних низьколітних цілей (висота — приблизно 300 м) — 30–70 км.

Максимальна дальність у зоні дії пасивних перешкод — 400 км.

Максимальна висота виявлення цілі — 20 000 м.

Час розгортання (згортання) РЛС з мінімальним розрахунком з 5 осіб — менше ніж 20 хв.

Час напрацювання на відмову — 2000 годин.

РЛС «ПЕЛІКАН» — ТРИКООРДИНАТНА РАДІОЛОКАЦІЙНА СТАНЦІЯ КРУГОВОГО ОГЛЯДУ

Тип антени — цифрова фазована антенна решітка.

Кількість супроводжуваних цілей — більше ніж 300.

Максимальна дальність виявлення цілі — 400 км.

Дальність виявлення цілі на висоті польоту:

100 м — 40 км;

1000 м — 110 км;

10–30 км — до 350 км.

Період огляду — 5, 10 с.

Час розгортання/згортання — 30 хв.

РЛС МР-1 — ВИСОКОМОБІЛЬНИЙ РАДАР МЕТРОВОГО ДІАПАЗОНУ РАДІОХВИЛЬ

Тип антени — активна фазована антенна решітка.

Діапазон робочих частот — УКХ.

Межа роботи станції:

за дальністю — 400 км;

за висотою — 40 км.

Період огляду — 10, 20 с.

Дальність виявлення цілей:

при висоті польоту 100 м — 27 км;

при висоті польоту 10 км — 260 км;

при висоті польоту 10 ... 30 км — 300 ... 360 км.

Кількість супровідних трас — 300.

Час розгортання/згортання — 10/5 хв.

«Мирні шахтарі й металурги Донбасу» вже давно краще вправляються з мінометною станиною, аніж із відбійним молотком

МІНОМЕТНІ «ФЕЄРВЕРКИ» МІЖ ТЕРИКОНАМИ

РОСІЙСЬКО-ОКУПАЦІЙНІ ВІЙСЬКА НА ДОНБАСІ АКТИВНО Й ІНТЕНСИВНО ЗАСТОСОВУЮТЬ МІНОМЕТНІ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ ВОГНЕВИХ ЗАСОБІВ УРАЖЕННЯ ПІД ЧАС ЩОДЕННИХ ОБСТРІЛІВ ПОЗИЦІЙ НАШИХ ВІЙСЬК

За повідомленнями прес-центру штабу АТО, окупаційні формування на Донбасі щодоби обстрілюють позиції наших захисників. Зокрема із застосуванням мінометів. Головним чином калібром 82 мм типу 2Б14 «Поднос», а також у кількох випадках більш важких — 120-міліметрових типу 2Б11

А взагалі борці з «українським фашизмом» (а заодно й зі здоровим глуздом) зазвичай під час своїх провокацій майже щодоби, крім вищеперелічених, застосовують ще кілька зразків мінометної зброї, а саме: автоматичні 82-мм міномети типу 2Б9 «Василек», або універсальні 120-мм артилерійсько-мінометні установки (як самохідні, так і ті, що буксирують) сімейства «НОНА» — відповідно 2С9 «НОНА-С» або 2Б16 «НОНА-К», здатні стріляти досить широким спектром боєприпасів: від звичайних «гладких» мін до керованих артилерійських боєприпасів.

«Мирні шахтарі й металурги Донбасу» вже давно краще вправляються з мінометною станиною, аніж із відбійним молотком. До того ж за інтенсивністю використання мінометів серед інших вогневих засобів ураження вони не просто «популярні» в адептів «народних бантустанів» Донбасу, а на сьогодні по суті стали основним вогневим засобом в умовах відведення на визначені відстані основної маси артилерійських та реактивних стволів калібром понад 100 мм.

Частиною бойовики плюють на всі ці різноманітні перемір'я й домовленості та підтягують уперед і щось «важче» за 82-мм міномети з розряду ствольної або реактивної артилерії.

Пропоную увазі читача аналіз основних методів застосування прихильниками «мирного Донбасу» саме мінометів як їхньої «улюбленої іграшки» для провокаційних обстрілів.

Як відомо, міномет — проста й надійна та водночас потужна зброя позиційної війни й війни малої інтенсивності. Зазвичай міномети ще називають малою артилерією. Цей засіб є мобільним і достатньо потужним та ефективним. Найкраще він підходить для застосування саме в піхотному бою. Через те що міномети мають навісну траєкторію польоту міни й суцільну конусоподібну зону розльоту уламків, вони здатні уражати навіть приховані та захищені цілі. До того ж вони здатні це робити, ведучи вогонь із закритих вогневих позицій.

Зазвичай бойовики застосовують міномети за чотирма основними, як кажуть, сценаріями. За трьома —

коли міномети грають першу скрипку, і ще за одним — коли вони виконують скоріше допоміжну функцію. Звісно, бувають, окрім того, різні варіації, коли комбінуються частини цих сценаріїв.

Отже, варіант перший, який умовно можна назвати так: від «блукального» міномета до «блукальної» батареї. У початковий період російської збройної агресії, коли в розпорядженні бойовиків була обмежена кількість мінометів, вони застосовували їх обережно й переважно в режимі «бий і біжи». Тобто міномет, рідше два, вантажили на якусь цивільну транспортну плат-

Під час обстрілу позицій українських військ із різних засобів ураження бойовики часто намагаються «вставляти» в загальну канонаду заборонені Мінськими домовленостями 120-мм міномети, відкриваючи з них вогонь під прикриттям гуркоту інших вибухових прибарамбасів. Звісно, цього можуть не помітити дилетанти у військовій справі, але не українські військовослужбовці

форму — автофургон, самоскид або сміттєвоз. Бойовики заздалегідь вибирали малопомітне місце, бажано в умовах суцільної житлової забудови або поблизу якогось об'єкта цивільної інфраструктури (головне — щоб вірогідність відповідної стрільби було зведено до нуля) і облаштували там вогневу позицію для одного-двох мінометів. Окрім того, вони заздалегідь здійснювали розвідку цілі. У визначений час на позиції з'являвся міномет, рідше — два, випускали по три-чотири міни, іноді по п'ять-шість, але рідко більше як 10–12 на двох, і дуже швидко залишали після стрільби свою позицію.

Такий спосіб і нині популярний у передових формуваннях як 1-го, так і 2-го АК окупаційних військ. Лише, мабуть, за винятком того, що тепер ці «блукальні» міномети ведуть набагато довше вогонь, не обмежуючись трьома-чотирма мінами, активно корегують його й пересуваються з позиції на позицію за допомогою військової техніки, а не якогось віджатаго в Горлівці цивільного самоскида. А головне — поступово зростає кількість цих «блукальних» мінометів. Тепер справа не обмежується одним-двома стволами, нині бойовики для ведення «турбувального» вогню по ук-

раїнських військах та виконання інших вогневих завдань використовують цілі «блукальні» мінометні взводи й батареї.

Другий спосіб використання ворожих мінометів було зумовлено суттєвими змінами в тактиці та їхніх військово-технічних можливостях. І називається він «комбінований». Із часом, коли путінський «військторг» уключився з достатньою потужністю і кількістю мінометів у захисників «руського міра» на Донбасі почала зростати разом із кількістю інших засобів ураження, озброєння та військової техніки, а бойові дії перейшли з маневреної швидкої форми в сталу, позиційну боротьбу, — у бойовиків з'явилася можливість перейти від напівпартизанської форми використання мінометів до «комплексного підходу». З'явилися так звані мобільні вогневі групи, у яких якраз першу скрипку стали грати міномети (зазвичай 120 мм). Кілька одиниць автотранспорту й легкої бронетехніки, на які вантажили дватри міномети, дві зенітні установки (ЗУ-23-2), кілька одиниць інших засобів ураження (найчастіше станкових гранатометів типу СПГ-9), висувалися на вибрану ділянку місцевості, відрізок фронту. Ця група займала замасковані вогневі позиції й після розвідки цілей відкривала впродовж невеликого відрізка часу інтенсивний вогонь, здійснюючи таким чином короткий, але потужний вогневий наліт по позиціях наших військ. Опісля вся ця ватага швидко залишала вибрані вогневі позиції. Можна сказати, що цей спосіб також належав до класу «бий і біжи», але мав варіативніший характер.

Третій спосіб застосування ворожих мінометів також дістав широке розповсюдження на різних ділянках району АТО. Мова йде про так званий замаскований спосіб застосування важких мінометів. Нагадаємо: згідно з протоколами та меморандумом як додатками до Мінських домовленостей усю важку зброю калібром понад 100 мм має бути відведено протидіями сторонами на визначену відстань. Для 120-мм мінометів, які підпадають під дію цих протоколів, вона становить мінімум 25 км. Але ці міномети, незважаючи на це, продовжують РЕГУЛЯРНО звучати у зведеннях із фронту. Час від часу ми чуємо «противник знову застосував міномети калібром 120 мм». Однак наявність і тим більше застосування цієї зброї «хитрі» офіційні представники «дуже гордих народних республік» геть відкидають. І навіть якщо спостерігачам місії ОБСЄ «десь щось почулося», у них завжди готова відповідь: «Ви перепотіли, то цілком дозволені міномети калібром 82 мм». Насправді ці «представники» знову брешуть... Під час обстрілу позицій українських військ із різних засобів ураження бойовики часто намагаються «вставляти» в загальну канонаду 120-мм міномети, відкриваючи з них вогонь під прикриттям гуркоту інших вибухових прибарамбасів. Звісно, цього можуть не помітити дилетанти у військовій справі, але не українські військовослужбовці. Тому що наочні наслідки розривів 120-мм мін, навіть під акомпанемент інших вогневих засобів, вони не сплутають ні із чим іншим.

Ну й четвертий спосіб — це так зване мінометне прикриття «танкового бандитизму». Як відомо, усі ці окупаційні формування час від часу досить активно, попри всі Мінські домовленості й додаткові протоколи до них, застосовують на передньому краї бронетехніку. Зокрема танки. А ця справа достатньо небезпечна для танкістів тих формувань, адже протитанкових засобів у бойових порядках українських підрозділів, які обороняються на першій лінії, цілком вистачає. Тому бойовики придумали так звану комбінацію «танк+міномет». Одночасно з танком розпочинають вести вогонь, і досить інтенсивно, міномети, аби не допустити до стрільби бойові обслуги протитанкових засобів (ПТРК, СПГ та інших засобів). Вогонь ведуть дуже інтенсивно й динамічно, щоб створити суцільну зону розльоту уламків на наших позиціях. За принципом «чим більше, тим краще»...

Звісно, це далеко не повний перелік методів і способів застосування мінометів адептами Кремля. Тож нам треба знати їх і вміти застосовувати ефективні способи протидії цій «винахідливості» представників «руського міра».

Костянтин МАШОВЕЦЬ

У ПОВІТРЯНИХ СИЛАХ СФОРМОВАНО НОВУ БРИГАДУ

ПРОТЯГОМ ДВОХ ОСТАННІХ РОКІВ ПОВІТРЯНІ СИЛИ ОТРИМАЛИ ПОНАД
6 ДЕСЯТКІВ ВІДРЕМОНТОВАНИХ ТА МОДЕРНІЗОВАНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ

Віднедавна на Житомирщині дислокується вже не окрема авіаційна ескадрилья, а бригада тактичної авіації

Уже з першого дня 2018 року в авіації Повітряних Сил стало на одну бригаду тактичної авіації більше.

За Планом Державної програми розвитку Збройних Сил України на період до 2030 року продовжується реформування й нарощення боєздатності авіаційних частин Повітряних Сил. Як розповіли в авіації Командування Повітряних Сил, найближчими завданнями на 2018–2020 роки є планове відновлення авіаційного парку та аеродромної інфраструктури, а також поетапне нарощення боєздатності військової авіації.

У рамках виконання Плану вже 1 січня 2018 року відбулося реформування однієї зі старіших авіаційних частин Повітряних Сил — винищувальної авіаційної ескадрильї, що дислокується в смт Озерне на Житомирщині. Вона стала бригадою тактичної авіації. Раніше частина вже мала такий статус, поки зрештою в процесі скорочення не була переформована в окрему авіаескадрилью.

Треба згадати і про те, що на зорі незалежності України полк ніс бойове чергування у системі ППО на літаках МіГ-23МЛД, то невдовзі його льотному та інженерно-технічному складу довелося перенавчатися на МіГ-29 і майже одразу — вже на Су-27. Аеродром знав гіркі часи, коли і пального для виконання польотів бракувало, і справної авіаційної техніки з достатнім ресурсом залишалися лічені одиниці.

Та нині все змінилось. Є пальне для виконання заходів підготовки льотного складу, є й достатня кількість справної авіатехніки, парк якої постійно поповнюється. І ця тенденція стосується не лише цієї авіачастини. Як підкреслюють в авіації Командування Повітряних Сил, вона є типовою для авіачасти усього виду.

Від початку проведення антитерористичної операції заводи здають по декілька літаків на місяць. До того ж — не лише капітально відремонтовані, а й модернізовані. Протягом двох останніх років Повітряні Сили отримали понад 6 десятків відремонтованих та модернізованих літальних апаратів.

Високий відсоток справності авіаційної техніки, а також достатня кількість пального, що виділяється на підготовку льотного складу частин авіації ПС, стали запорукою зростання льотної майстерності військових пілотів.

Як запевнив начальник штабу авіації Командування Повітряних Сил полковник Олег Захарчук, сьогодні немає льотчиків, які не літають — в небо піднімаються 100% пілотів. І польоти у частинах відбуваються щотижня, інколи — по декілька льотних змін.

**Нині немає льотчиків,
які не літають — в небо
піднімаються 100% пілотів**

Що ж стосується молоді, нещодавніх випускників льотного факультету Харківського національного університету Повітряних Сил, то вони не лише за дозованими українськими показниками, але й за західними мірками підготовлені відмінно.

Частина із них протягом літа — початку осені опанували бойовий винищувач Су-27 саме в Озерному. За чотири місяці середній наліт на одного випускника склав 64 години. Для порівняння, ще років п'ять тому такими показниками не могли похизуватися й досвідчені льотчики стройових частин! Окрім того, вже наприкінці льотної практики курсанти-випускники отримали класну кваліфікацію «льотчик 3-го класу». Нині вони проходять службу в новоствореній бригаді та незабаром отримають допуск до несення бойового чергування у системі ППО держави.

Відповідно до організаційно-штатної структури бригади, у ній уже почали формуватися підрозділи забезпечення та охорони. Готується й матеріально-технічна база. Казарми й усі інші приміщення після скорочення бригади у минулі роки були законсервовані й охоронялися. Тому тут не сталося, як у деяких військових містечках, де колишні казарми зяють вибитими шибками, а зі стін стирчать труби від виламаних батарей опалення. Все ціле і вже готується до експлуатації.

Олексій ТРИГУБ

ЗА ЧАС «НОВОРІЧНОГО ПЕРЕМИР'Я» ЗРВ ЗБИЛИ ДЕКІЛЬКА РОСІЙСЬКИХ БЕЗПІЛОТНИКІВ

Про те, що ворог не збирався дотримуватися домовленостей щодо перемир'я під час новорічних та різдвяних свят, свідчать не лише обстріли українських населених пунктів, а й активність у районі лінії зіткнення російських БпЛА. Так, за кілька днів до нового року розрахунки ЗРВ знищили оперативно-тактичний безпілотник «Орлан-10». За майже чотири роки війни апаратів такого класу було ліквідовано аж 25 по всій лінії оборони. Цей же вилетів із Горлівки і активно працював над лінією зіткнення. Його одразу зафіксували підрозділи протиповітряної оборони.

— Ми супроводжували ціль, мали додаткову інформацію від підрозділів РТВ та підтвердження візуального спостереження від ППО сухопутників, — розповідає командир зенітного ракетного дивізіону підполковник Дмитро Кириченко. — Після пуску ракети ціль майже одразу зникла з екранів РЛС.

«Орлан-10» обладнаний системою радіоелектронної боротьби, тепловізором, фото- й відеоапаратуру.

У нього потужна сучасна оптика, тож прочитати бортовий номер техніки він зможе без проблем, навіть з висоти у кілька кілометрів. Тому важливо, аби такі комплекси знищувалися за найменшої нагоди.

Як правило, збитий безпілотник знаходять швидко. Та буває, що він падає десь у сірій зоні, й це ускладнює пошуки.

— «Орлан-10» має GPS-датчик. Якщо він не пошкоджений, власнику апарата не важко визначити місце падіння, — розповідає старший офіцер відділу бойового забезпечення зенітних ракетних військ Командування ПС ЗС України полковник Анатолій Гончарук. — Тож, якщо безпілотник впав у «сірій зоні», ворог може швидко зачистити сліди своєї присутності. Для нас це важче, бо пошукова група працює на площі 25 кв. км. Тому найоптимальніший час для пошуків — перші 24 години.

У відділі бойового забезпечення зенітних ракетних військ говорять, що після влучання ракети місце ураження фіксується. Та залежно від висоти

польоту, а «орлани» залітають й на 5 км, уламки можуть розлітатися на кілька кілометрів, що додає роботи пошуковій групі.

— Коли йде дощ, сніг, похмуро чи сильний туман, ворожі безпілотники переважно не літають, — розповідає командир зенітної ракетної батареї. — Вони малоефективні у таку погоду. Але трапляється, що і за складних метеоумов противник піднімає БпЛА у повітря. Тоді виявити та захопити ціль значно складніше, а ефективність ураження залежатиме лише від досвіду розрахунку.

Підрозділ ЗРВ, що відзначився цього разу, чергує в районі бойових дій вже чотири роки. Офіцер пригадує, що у 2014-му обсяги використання ворогом безпілотників були значно більші.

— Зараз же ситуація спокійніша. Тож є час оцінити обстановку, спрогнозувати маршрут польоту, визначити засоби для знищення цілі та вчасно змінити позицію після пуску ракети, — продовжує офіцер. — Тим не менше, лише кілька місяців

Результати полювання на ворожі БпЛА

тому за один день нам вдалося знищити одразу дві великі «пташки». Обидва БпЛА — оперативно-тактичні. Ми навіть премії отримали за кожну ціль.

Того ж дня в районі нашої відповідальності збили ще кілька БпЛА різних типів. Але то вже була заслуга розрахунків ППО із Сухопутних військ.

Ярослава ЗОРИНА

ВОНИ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ!

На рахунку Олександра вже п'ять ротаций на Схід України у район проведення антитерористичної операції

Володимир — лікар-стоматолог. Спочатку як волонтер лікував бійців, а згодом підписав контракт із ЗС України і проходить службу в медичному підрозділі гірсько-штурмової бригади

Сергій на ім'я Сергій з Мелітополя в армії уже п'ять років. Наразі його підрозділ утримує важливий опорний пункт неподалік Станиці Луганської

Василь — нащадок козацького роду, історик за освітою, патріот за духом. Закінчив Вінницький педагогічний, вчителював. Обирався міським головою міста Монастирище Черкаської області. Останні роки був директором школи. На війну пішов після того, як там загинув один із його учнів...

Молодший сержант на ім'я Олександр — командир відділення десантно-штурмової роти. Попри молодий вік, він досвідчений боець і молодший командир

Старший прапорщик на ім'я Микола — військовий з багаторічним досвідом. Він розповідає, що за два роки на війні ніколи так не хвилювався, як зараз. Незабаром донька має народити. Майбутній дідусь впевнений, що буде онук

Ігор на війні з січня 2015-го. Старший сержант, головний сержант штурмового взводу. На Полтавщині на нього чекає сім'я та маленька внучка

Олег закінчив Полтавське військово-училище зв'язку. Два поранення та декілька контузій нагадують підполковнику про важкі бої 2014 та 2015 років. Наразі він зі своїм підрозділом стоїть на шляху ворога неподалік Кримського

Василь разом зі своїми підлеглими забезпечує кібербезпеку інформатизованих систем і засобів зв'язку підрозділів

МАТИ ЗАХИСНИКА ДАПУ РУСЛАНА ПРИСЯЖНЮКА:

«ВЖЕ ТРИ РОКИ ДЛЯ МЕНЕ НОВОРІЧНІ СВЯТА — НЕ СВЯТА. ТЕПЕР ЦЕ ЧАС, КОЛИ Я ЗУСТРІЧАЮСЬ З ТАКИМИ Ж, ЯК Я, МАТЕРЯМИ, В КОТРИХ ЦЯ КЛЯТА ВІЙНА ВІДІБРАЛА НАЙДОРОЖЧЕ...»

«КІБОРГ» РУСЛАН ПРИСЯЖНЮК ІЗ ПОЗИВНИМ «ШАМАН» БАГАТЬОМ ПОБРАТИМАМ НАПРОРОКУВАВ ЩАСЛИВУ ДОЛЮ, А ПРО СВОЮ ВОЛІВ МОВЧАТИ

20 січня минуло три роки загибелі захисника донецького аеропорту Руслана Присяжнюка «Шамана». Бойова біографія десантника коротка, але яскрава, немов блискавка архістратига Михаїла. Був мобілізований у серпні 2014 року. Служив у легендарній 95-й кулеметником. Захищав ДАП і загинув в останній день його оборони. Посмертно нагороджений орденом «За мужність», нагрудним знаком «За оборону Донецького аеропорту» та медаллю «За жертвність та любов до України»

Третій рік поспіль у день загибелі воїна-героя в невеличкому будинку в селі Пашківка, що в Макарівському районі Київщини, де живе його сім'я — дружина Анастасія та п'ятирічний син Кирилко, — зібралися найрідніші та найближчі люди. Мати, старший та молодший брати, шкільна подруга Галя... Сходили на могилу вклонитися, вшанувати пам'ять того, кого так любили та за ким по нині болить душа. За благословенням благочинного архімандрита Філарета цього року разом із рідними відслужили заупокійну літію та згадали Руслана (у хрещенні Ростислава) та його бойових побратимів.

З розповідей найближчих за бронєю «кіборга» постає звичайний український хлопець. Добродушний та роботящий, який віддано любив свою матір та братів, всією душею упадав коло дружини та синопка.

Під час останнього жорстокого бою за ДАП Руслан разом з побратимами вів вогонь по осканенілому від люті ворогу. Отримав поранення ніг, однак продовжував стріляти, прикриваючи товаришів

— Ви не знаєте, яка це була дитина! З малого був сильний духом, навіть якщо десь пальчик поріже чи скалічить. Він був дуже життєрадісний, — розповідає згорена мати, для якої новорічні свята вже давно — не свята. — Тепер це час, коли я зустрічаюсь з такими ж, як я, матерями, в котрих ця клята війна відібрала найдорожче, — з матерями Івана Зубкова, Героя України, та Руслана Коношенка. Їхні сини були в тому пеклі разом із моїм Русланом. Збираємося, згадуємо, поплачемо разом. Ми розуміємо одна одну без слів...

До війни її Руслан теж служив у ВДВ, спочатку у навчальному підрозділі в Житомирі, а згодом продовжив службу в 79-й бригаді. Після звільнення працював у Києві на будівництві. Грошей молодій сім'ї бракувало. Мріяли про власну квартиру в Києві. Зібрали на хатинку в селі Пашківці. Постійно їздили після роботи в село. Кирилко по дорозі засинав. Багато часу проводили на колесах. Але вони були щасливі.

— Руслан любив хазяйнувати. Якось у мене підсохла яблуня, яку він посадив, — розповідає мати. —

Тільки приїхав, одразу заступ й до неї — обкопувати. Якщо застане мене на городі — хапає сапу та йде допомагати. А коли молодший брат потрапив в аварію, випросив у командира відпустку, знайшов для нього донора. Грошима допомогли його товариші по службі...

Запалав Донбас. Прийшла повістка. Руслан одразу подався до військкомату: «Я ж десантник — «Ніхто, крім нас!». Коли запропонували йти у піхоту, навіть обурився. Наполягав, аби направили в десант, і свого таки добився.

Початок його участі в АТО видався гарячим. Потрапив до госпіталю в Артемівську з пораненням руки та контузєю. Зізнався лише старшому брату: «Тільки мамі не кажи...» Проте в госпіталі пробув аж одну добу і — знову на передову.

У школі Руслан був тихий та сором'язливий. Однокласниця Галя, з якою він сидів за одною партою і по-хлоп'ячому кохав, розповідала, що постійно смикав її за коси. Вони залишились друзями назавжди. Навіть коли в Руслана з'явилася Настя, його майбутня дружина, Галя про це дізналася першою. Таємниця між ними не було.

Побратими ж по бригаді дали своєму «Шаманові» дещо іншу характеристику: величезний оптиміст. Мав вдачу запорожців-характерників. Його ніхто не бачив сумним чи розгубленим, навіть у найскрутнішу годину. Деяким зі своїх напроорокував щасливу долю, а про себе волів мовчати...

Перед настанням 2015 року Руслана дивом відпустили на кілька діб додому. Він об'їздив усіх рідних, а коли розлучався з Настиними батьками, з його уст ненароком злетіло: «Сфотографуймося на прощання...»

...19 січня 2015 року мати не змогла дозвонитися до сина. У серці похололо. Розшукували Руслана всією родиною по 26 лютого. До останнього вірили, що він живий, однак...

Поховали Руслана Присяжнюка у тому ж селі Пашківка Макарівського району Київщини, де він проживав із дружиною та сином. Попрощатися з «кіборгом» та висловити співчуття рідним і близьким людям загиблого прийшли громади сіл, представники трудових колективів, прибули бойові побратими. Розповіли, що їхній «Шаман» виконав свій обов'язок перед Україною до кінця. Під час останнього жорстокого бою за ДАП Руслан разом з побратимами вів вогонь по осканенілому від люті ворогу. Отримав поранення ніг, однак продовжував стріляти, прикриваючи товаришів.

...Після літї, під час якої син Руслана Кирилко тримав у руках ікону, стривожена спогадами дружина Анастасія сказала, що тепер буває у храмі в сусідній

Руслан Присяжнюк під час останніх днів оборони ДАПу

Лишні. Благочинний пам'ятає та піклується про них, і ця увага духівника дуже вагома. На жаль, цього не скажеш про місцеві органи влади. Так, родині загиблого військовослужбовця виплатили належні за законом кошти. На них Анастасія побудувала поруч нову хату, адже стара відсиріває. Ще дали двокімнатну квартиру в Ірпіні. А тепер забули... Тільки батюшка Філарет постійно навідується. Та ще побратими привозять подарунки Кирилкові...

Указом Президента України від 15 травня 2015 року «За особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» Руслан Присяжнюк нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно). Нагороджений нагрудним знаком «За оборону Донецького аеропорту» (посмертно).

P.S. У селі Пашківці педагоги заклали парк Слави на честь загиблих учасників АТО. По його алях бігатимуть діти, ходитимуть з малечю молоді мами, відпочиватимуть літні люди, ведучи тиху розмову. А в кронах міцних дубів, ніжних берізок, вічнозелених ялин буде зберігатися пам'ять про Руслана Присяжнюка та його односельця Віталія Костенка, які загинули такими молодими...

Руслан ТКАЧУК

«МИ РОЗУМІЛИ, ЩО ЙДЕМО НА ВІРНУ СМЕРТЬ...»

100 РОКІВ ТОМУ — 29 СІЧНЯ 1918 РОКУ — УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ І ГІМНАЗИСТИ, НЕ МАЮЧИ ВІЙСЬКОВОГО ВИШКОЛУ, ПЕРЕПИНИЛИ ШЛЯХ РОСІЙСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКІЙ ОРДІ, ЩО НАСТУПАЛА НА КИЇВ

На початку 1918 року Українська Народна Республіка опинилася у вкрай складному становищі: під контролем російсько-більшовицьких військ перебували Харківська, Катеринославська (Дніпропетровська) та Полтавська губернії. Вони продовжували наступ на Київ

На той час Центральна Рада УНР мала у своєму підпорядкуванні лише окремі українізовані частини колишньої російської армії, а також кілька добровольчих підрозділів. Зважаючи на чисельність росіян та їхнє озброєння, було зрозуміло: ворожого натиску вони не витримають. Як згадував пізніше Симон Петлюра, «влада молоді Української держави у ті три важкі дні розгубилася, не знаючи, що робити». І тоді на допомогу їй прийшла українська молодь. Студенти та гімназисти 18 січня створили Студентський курінь січових стрільців. Командиром призначили старшину Омельченка — колишнього штабс-капітана російської армії й учасника Першої світової війни. Він із кількома такими ж досвідченими вояками почав вчити молодь військовому ремеслу. Згодом генерал армії УНР О. Удовиченко у своїй книзі так напише про це: «Муштрована підготовка куреня була примітивна, а щодо бойової — то майже ніякої», але, як згадував один із сучасників, «варту було лише глянути на обличчя цих юнаків і побачити екзальтований вираз очей, щоб зрозуміти, що всі резонні доводи безсилі змінити їхнє рішення йти на фронт».

У цей час до Києва повернулося близько 300 юнкерів Першої військової школи, які розповіли про важке становище на фронті. Почувши це, юнаки вирішили негайно відправитися на допомогу тим, хто тримав оборону під Крутами.

Від того січневого дня 1918 року, коли відбувся бій під Крутами, нас віддаляють 100 років. В історичному вимірі це не так уже й багато, але достеменною інформацією про ті події немає. Тому подальшу розповідь побудуємо на спогадах безпосеред-

ніх учасників тих подій, яким пощастило залишитись живими. Їхні свідчення практично співпадають. Ось як описує ті трагічні для українців події їхній учасник Борис Монкевич.

«Не дивлячись на великі втрати, більшовики густими лавами сунули на нас. Це наступали матроси Балтійського флоту і майже всі були п'яні»

«29 січня. День був вогкий і похмурий, і вже з самого ранку неспокійний. Відчувалося по рухах ворога, що мусить відбутися рішучий бій. Ми зайняли окопи й почали чекати на ворога. Невдовзі почалася ворожа гарматна підготовка. О пів на четверту більшовики почали сильний наступ на правий фланг нашого фронту. Зацокали з обох боків рушниці, заторохтіли кулемети. Гармати не переставали підтримувати їх. В середині бою наша гармата перестала стріляти. Але, незважаючи на це, бій розгорівся з новою силою. З обох боків скажено застрочили кулемети, і ворог вкотре розпочав наступ: густими колонами більшовики посувалися вперед, не дивлячись на великі втрати. Це наступали матроси Балтійського флоту і майже всі були п'яні. Шість тисяч червоної гвардії густими лавами сунули на нас.

Почався наш відступ. Наші кулемети перестали стріляти. Ранені, опираючись на здорових товаришів, ішли, стікаючи кров'ю. Майже без набоїв дійшли останки людей до поїзда, який після захоплення ворогом станції Крути відступив на дві версти назад. Був уже вечір, коли невелика горстка відступаючих козаків, переслідувана ворогом, підійшла з пораненими до поїзда. Дали наказ сідати до вагонів. В останніх

вагонах поставили кулемети, які своїм вогнем стримували лави наступаючого ворога. Поїзд помалу від'їхав, знищуючи по дорозі залізничний шлях, бо про дальший активний спротив не можна було і думати».

Тих студентів, які потрапили у полон, більшовики жорстоко катували, після чого розстріляли. Жителям Крутів та інших сіл більшовики заборонили ховати юнаків, залишивши їхні спотворені катуваннями тіла для залякування місцевого населення.

Після бою під Крутами дорога на Київ виявилася вільною, і недовзі більшовики увійшли до міста. Та господарювали там недовго: вже у березні 1918-го їх вигнали з української столиці, й до міста повернулася Центральна Рада. За розпорядженням Михайла Грушевського під Крутами розшукали 28 понівечених трупів і перевезли їх до Києва. 19 березня відбувся похорон.

Відтоді, як українські хлопці вступили під Крутами у смертельний двобій з російсько-більшовицькими військами, цими днями минає 100 років. Той бій, з позицій військового мистецтва, вони програли. Але своєю молодією кров'ю, пролітою у ньому, смертями засвідчили прагнення жити у вільній Українській державі, готовність захищати її до останнього подиху.

Мине понад 70 років і на політичній мапі світу така постане незалежна Українська держава, за яку боролися ці юнаки. А ще за 22 роки, у 2014-му, «старші брати» — нащадки муравйових — укотре підуть на нас війною. І знову на захист рідної землі стануть молоді українці — правнуки Аверкія Гончаренка й Ігоря Лоського, всіх тих, хто боронив рідну землю під Крутами.

Події 100-літньої давнини засвідчили: Україна може відстоювати свою державність, територіальну цілісність, лише маючи добре вишколене, належно озброєне військо. Цю істину підтвердили і події на Сході України, що розпочалися на початку 2014 року.

Сергій ЗЯТЬЄВ

ЮРІЙ СОРОКА, ПИСЬМЕННИК, АВТОР КНИГИ «БІЙ ПІД КРУТАМИ»:

«КРУТИ — СИМВОЛ НЕПОХИТНОСТІ, ПАТРІОТИЗМУ ТА ВСЕОСЯЖНОЇ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ»

— Від трагічних подій, які відбулися наприкінці січня 1918 року, нас віддаляє вже сотня років. Здавалось би, ціла ріка часу минула, Україна зазнала значних змін і багатьох потрясінь — значно більших, аніж те дрібне протистояння юних патріотів України і більшовиків. Чому ж ми знову й знову повертаємося у згадках до бою під Крутами, чим він є для незалежної України? Звичайно, це питання цілком риторичне. Бій під Крутами не може вважатися доленосною битвою, на кшталт Сталінградської битви для Росії

або Ватерлоо для Західної Європи. Крути лише символ. Символ непохитності, патріотизму та всеосяжної любові до Батьківщини.

І зовсім не важливо, що юнаки під Крутами нічого не могли переломити у процесі поневолення України. Україні, якій російська революція дала змогу отримати жаданий ковток свободи, та, на жаль, не дала часу, щоб оговтатись від запаморочення, котре прийшло після цього ковтока. Значно важливішим є той факт, що вузькою тернистою стежкою, протоптаною стопами крутян, вируши-

ли на захист незалежності України інші, ті, кого надихав подвиг київських юнаків.

Бій під Крутами був лише однією невеличкою віхою в українських визвольних змаганнях. Невеличкою, але значною за своїми наслідками. І усвідомивши цей факт, ми, нащадки, зобов'язані зберегти в собі той вічний вогонь, ту непереможну любов до Батьківщини, яку мали вони, студенти і гімназисти. Молоді хлопці, перед якими лежало неоранім полем ціле життя і які без жалю поклали його на вівтар служіння Україні.

ПОНАД УСЕ ВОНИ ЛЮБИЛИ УКРАЇНУ...

СКІЛЬКИ МОЛОДИХ УКРАЇНЦІВ ВСТУПИЛИ У СМЕРТЕЛЬНИЙ ДВОБІЙ З РОСІЙСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКОЮ ОРДОЮ В СІЧНІ 1918 РОКУ? ЯКИМИ БУЛИ ВТРАТИ? ЯК СКЛАЛАСЯ ПОДАЛЬША ДОЛЯ ТИХ, ХТО ВИЖИВ?

Відповісти на ці та інші запитання ми попросили історика, заступника директора Національного військово-історичного музею України Ярослава Тинченка, який багато років досліджує події столітньої давнини

— Того січневого дня під Крутами перебувало близько 420 студентів, гімназистів та юнаків, — говорить Ярослав Юрійович. — На озброєнні вони мали гвинтівки, 8–10 кулеметів та одну гармату на залізничній платформі. Сили противника приблизно становили 5–6 тисяч багнетів.

У нерівний бій вступили, зокрема, курсанти 1-ї Української військової школи ім. Богдана Хмельницького, старшини й вояки Гайдамацького коша, січові стрільці Помічного студентського куреня, сформованого зі студентів університету святого Володимира та Народного університету, гімназисти 2-ї української гімназії імені Кирило-Мефодіївського братства, учні інших київських навчальних закладів.

— У джерелах називається різна кількість студентів, гімназистів, які виступили на захист Української держави і загинули...

— Відступаючи з поля бою, юнаки 1-ї Української військової школи не тільки врятували свої кулемети, але й винесли всіх поранених і тіла загиблих товаришів. Їх переслідували червоногвардійці та ворожий броньований потяг, який, випередивши червоногвардійців, швидко увірвався на станцію Крути. На платформу вискочили матроси й одразу кинулися на чоту зі складу Студентської сотні, що була на станції, роззброїли її. Також матросам вдалося захопити кількох поранених зі Студентської сотні та її командира — сотника Омельченка.

Загалом у полон потрапило 36 старшин, студентів та гімназистів. Шістьох поранених вояків Студентської сотні та одного гімназиста, що виявився сином машиніста, який возив членів українського радянського Народного секретаріату, було відправлено на лікування до Харкова (всі вони вижили). 27 полонених студентів та гімназистів, включаючи сотника Омельченка, було згодом розстріляно просто на станції Крути.

Двоє старшин (один з них — прапорщик Павло Кольченко, другий, можливо, прапорщик Костянтин Велігорський) були забрані червоногвардійцями та матросами, закатовані, а їхні понівечені тіла викинуті на залізничному перегоні в районі Ніжина. Останки Павла Кольченка були знайдені у березні 1918 р. та поховані разом з тілами 27 розстріляних на Аскольдовій Могилі в Києві. Останки К. Велігорського було знайдено значно пізніше.

— Як склалися долі тих юнаків, які вижили? Що відомо про них?

— По-різному. Зокрема **Леонід Буткевич** став старшиною армії УНР, брав участь у багатьох боях із більшовиками. У 1921–1923 роках перебував у таборах інтернованих у Польщі, згодом перебрався до Франції.

Організатором Студентського куреня був вихователь Володимирського Київського кадетського корпусу полковник **Петро Сварика**. Саме він привів до Києва залишки 1-ї сотні куреня, командира якої більшовики полонили і розстріляли. Незабаром зі своїми студентами та гімназистами брав участь у вуличних боях із червоногвардійцями на київському Подолі. Зважаючи на вік, а йому виповнилося 60 років, був змушений залишитися в Києві й після того, як місто захопили червоноармійці. Восени 1919-го, коли до Києва увійшли білогвар-

дійці, вони мобілізували його до війська. У складі однієї з їхніх частин він опинився у Криму, де був захоплений більшовиками у полон і страчений.

Досить цікаво склалася доля юнкерів 1-ї Української військової школи імені Богдана Хмельницького: майже всі вони залишилися на службі в армії Української Народної Республіки: навесні 1918-го старшкурники отримали звання «хорунжий», а юнакам з молодшого курсу це звання присвоїли 1921 року.

Варто згадати сотника армії УНР **Якова Рябоконе-Рогозу-Розанова**, який походив з Київщини. Відважний старшина 1919 року служив у 1-му Українському полку морської піхоти, а 1921-го брав участь у Другому зимовому поході на чолі з Юрієм Тютюнником. Після розгрому рейду Тютюнника Яків ще два роки воював проти радянської влади у партизанському загоні. Утім зрештою він був змушений залишити Україну, перебрався до Польщі, де і помер 1937 року.

Яков Рябоконе-Рогозу-Розанов

Поручик **Іван Грушецький** служив у Спільній юнацькій школі, де готували старшин для армії УНР. Потім висвятився у священника православної церкви, служив на Волині. У вересні 1939 року, в перші дні окупації Волині радянськими військами, його схопили й кинули до в'язниці, де він і помер.

Митрофан Швидун

Уродженець села Монастирище Ніжинського повіту **Митрофан Швидун** під Крутами дістав поранення, і з поля бою його винесли товариші. Пізніше він брав активну участь у боях із більшовиками, воював на панцирних потягах «Стрелець» та «Вільна Україна», отримав ще одне поранення — у ліве плече, внаслідок чого в нього оніміла рука. Проте служби в армії УНР не полишав. З часом оселився в Луцьку, де був одним із керівників місцевої української громади.

Михайло Михайлик із села Глодоси (нині Кіровоградська область) брав участь у Першому і Другому зимових походах, отримав поранення. Одним з перших написав спогади про бій під Крутами. Передчасно помер 1922 року.

Слід згадати, що серед колишніх учасників бою під Крутами було чимало лицарів «Залізного хреста за Зимовий похід і бої» — єдиної військової нагороди УНР. Це, зокрема, **Володимир Дзюблик**, **Василь Коваленко**, **Іван Митрусь**, **Семен Могила**, **Михайло Бензик**, **Левко Прядько**, **Петро Франчук**. **Михайло Бензик**, **Василь Коваленко** та **Петро Франчук** служили старшинами у легендарному Кінному полку Чорних запорожців з перших днів його створення. **Микола Кривопис** і **Гнат Мартинюк** у 1920–1921 роках перебували в особистій охороні Головного отамана Симона Петлюри. Микола згодом опинився у США, де дожив до 1970 року, а Гнат став священником і загинув на Волині 1943-го за невідомих обставин.

ПАМ'ЯТІ ТРИДЦЯТИ
На Аскольдовій Могилі
Поховали їх —
Тридцять мучнів українців,
Славних, молодих...
На Аскольдовій Могилі
Український цвіт —
По кривавій по дорозі
Нам іти у світ.
На кого посміла знятись
Зрадника рука?
Квітне сонце, грає вітер
І Дніпро-ріка...
На кого завзявся каїн?
Боже, покарай! —
Понад все вони любили
Свій коханий край.
Вмерли в Новім Заповіті
З славою святих.
На Аскольдовій Могилі
Поховали їх

Павло ТИЧИНА

Микола Кірічок закінчив гідротехнічний відділ Української господарської академії у Подєбрадах (Чехія), жив і працював інженером у Варшаві. **Василь Коваленко** також, закінчивши цей виш, став інженером-хіміком. Один із крутян, **Сергій Захвалінський**, уродженець міста Носівка на Чернігівщині, здобув фах інженера, але потім за контрактом служив офіцером у польській армії. До речі, будучи старшиною Кінного полку імені Максима Залізняка, він 1920 року на чолі кінного роз'їзду із шаблею наголо взяв у полон роту червоноармійців...

Борис Монкевич воював на фронтах Першої світової війни і був досвідченим вояком. Після бою під Крутами продовжив боротьбу з більшовиками, беручи участь у формуванні Запорізького полку армії УНР. Коли Українська держава була окупована більшовицькою Росією, опинився у Польщі. Навчався у Варшавському університеті. У Польщі Борис Монкевич написав низку спогадів. Згодом переїхав до Канади, там і помер. Похований у Монреалі.

Микола Божко-Божинський народився у дворянській родині. У 1918 році — студент фізико-математичного факультету Університету святого Володимира. В бою під Крутами потрапив у більшовицький полон і був розстріляний. У березні 1918-го його тіло разом з тілами бойових побратимів, загиблих від куль червоногвардійців, перевезли до Києва й поховали на Аскольдовій Могилі.

— У роки Другої світової війни крутяни воювали проти радянської влади у складі УПА, інших антибільшовицьких формувань?

Аверкій Гончаренко

— Так. Наприклад, колишній командир куреня 1-ї Української військової школи імені Богдана Хмельницького сотник **Аверкій Гончаренко** 1943 року став одним з організаторів дивізії «Галичина». У ній служив і колишній крутянин, чорно-шличник, лицар ордена «Залізний хрест за Зимовий похід і бої» **Петро Франчук**. А вже згадуваний **Митрофан Швидун** організував Луцький курінь ОУН, бійці якого згодом опинилися в лавах Української повстанської армії. На сьогодні серед живих немає жодного крутянина: останні з учасників бою під Крутами померли у 1980 роках. Їхні могили розкидані від Києва до Нью-Йорка.

Інтерв'ю провів Сергій ЗЯТЬЄВ

«В УКРАЇНІ ПРАЦЮЮТЬ НАД СТВОРЕННЯМ САНІТАРНИХ ПОТЯГІВ»

У КОМАНДІ, ЯКА ЗАДІЯНА У ЇХ ПРОЕКТУВАННІ, Є, ЗОКРЕМА, ФАХІВЦІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ПРОБЛЕМ ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ. ДО РЕЧІ, БЕЗ ЇХНЬОЇ УЧАСТІ НЕ ОБХОДИТЬСЯ ЖОДНА НОВА РОЗРОБКА БРОНЬОВАНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ, ВІЙСЬКОВОЇ ФОРМИ, УДОСКОНАЛЕННЯ РАЦІОНУ ХАРЧУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Для багатьох наших читачів невідомими є не лише завдання цього науково-дослідного закладу в системі медичного забезпечення Збройних Сил, а й сам факт його існування. Проте нинішнього року інститутові виповнюється 25 років. І хоча офіційно він став базовою науковою військово-медичною установою оборонного відомства одночасно з народженням Української військово-медичної академії в жовтні 1995-го, діяльність його було розпочато на два роки раніше. Родоначалником інституту справедливо вважають Науково-дослідний центр професійного здоров'я льотного складу, який існував у Центрі санаторного лікування льотного особового складу в Ірпені. Про діяльність НДІ проблем військової медицини нашому кореспондентові розповів начальник інституту, доктор медичних наук полковник медичної служби Андрій Галушка

— Андрію Миколайовичу, окресліть, будь ласка, коло питань, якими займається ваша науково-дослідна установа.

— Якщо коротко, то наш колектив організовує та здійснює комплексну наукову й науково-технічну діяльність у галузі військових, технічних та медичних наук, формує перелік проектів, розробляє тематичні плани науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт та забезпечує їх виконання. Ми готуємо аналітичні матеріали, проекти нормативно-правових актів і керівних документів, а також здійснюємо наукове обґрунтування проектів для ухвалення рішень керівним складом.

— Ваша служба на перший погляд непомітна...

— Так, справді непомітна, але відповідальна та важлива. На превеликий жаль, нашу роботу свого часу «зовсім не помітив» колишній міністр оборони Лебедєв, і за його наказом штат інституту не просто скоротили з 200 співробітників до 34, а й реформували із самостійної науково-дослідної установи в структурний підрозділ Української військово-медичної академії. Це призвело не тільки до збільшення навантаження на співробітників, а й до зникнення таких важливих лабораторій, як бойової патології, медичної статистики, токсикології та радіології, екогієни та інших. А завдання та обсяги робіт залишилися на тому самому рівні.

— Яким чином бойові дії на Сході країни позначилися на діяльності вашого колективу?

— Завдання інституту докорінно змінилися. По-перше, наші офіцери беруть безпосередню участь у медичному забезпеченні антитерористичної операції як начальники та офіцери відділів медичного забезпечення штабу АТО, виконують обов'язки штатних фахівців санітарно-гігієнічної, протиепідеміологічної та провізорської служб. По-друге, ми намагаємося виконувати в районі АТО науково-дослідні та пошукові роботи, хоча це пов'язано з певними труднощами. Зокрема разом із Національною академією медичних наук розпочато комплексне дослідження медичного забезпечення частин і підрозділів, які беруть участь в антитерористичній операції. Вивчаємо матеріали не тільки наших мобільних госпіталів і груп підсилення, а й цивільних лікарень. Ці дослідження, що перебувають на контролі Департаменту охорони здоров'я Адміністрації Президента України, у майбутньому ляжуть в основу документів, які буде спрямовано на поліпшення медичного забезпечення наших воїнів.

— Це робота на перспективу. А які наукові дослідження й розробки інституту вже втілено в життя?

— Нам є чим пишатися. Фахівці відділу спеціальної медицини та психофізіології розробили сучасні інформаційні технології оцінювання розвитку психодинамічних та індивідуально-типологічних рис людини. Нашими розробками зацікавилися у Польщі, Франції, Бельгії та інших країнах. Успішно впроваджено в діяльність військово-медичних закладів і реалізовано у вигляді комп'ютерної програми нашу технологію прогнозування професійної придатності та надійності осіб, робота й служба яких пов'язані з підвищеною небезпекою.

Полковник медичної служби Андрій Галушка

На сьогодні в державі існує єдиний прилад для оцінювання, моніторингу та підтримання високого рівня психофізіологічних рис військовослужбовців, у розробці якого фахівці інституту також брали активну участь.

Чимало науково-практичних робіт нашого колективу включено в навчальний процес Української військово-медичної академії, Національного медичного університету імені Богомольця, Національної медичної академії післядипломної освіти імені Шупика тощо.

«Броньовану медичну евакуаційну машину на базі МТ-ЛБ, відповідно до нашої пропозиції, оснащено ще й лебідкою з електроприводом, за допомогою котрої можна евакуювати поранених із поля бою на ділянках, які прострілює ворог»

— Хотілось би знати, як вашу дослідну роботу застосовують на практиці, зокрема в умовах АТО?

— По-перше, зазначу, що двоє співробітників нашого інституту 2016 року в складі групи медичних науковців стали лауреатами Премії Кабінету Міністрів України за розробку та впровадження інноваційних технологій і надання медичної допомоги під час війни на Сході України.

Науковці інституту беруть участь у всіх розробках нових зразків і модернізації військової й спеціальної медичної техніки. Наприклад, броньовану медичну евакуаційну машину на базі МТ-ЛБ розробляли

за активною участю представників інституту. Усі наші вимоги до цього спеціального бронеоб'єкта було враховано. Конструктори підприємства розробили обладнання оригінальної конструкції, за допомогою якого поранених на ношах переміщують через кормові двері машини. Відповідно до нашої пропозиції, її оснащено ще й лебідкою з електроприводом, за допомогою котрої можна евакуювати поранених із поля бою на ділянках, які прострілює ворог. Плідно попрацювали наші науковці й під час проектування на базі автомобіля КрАЗ рухомого хірургічного кабінету. Минулого року було розроблено, погоджено й затверджено медикотехнічні вимоги до рухомих стоматологічного й рентгівського кабінетів, пересувного комп'ютерного томографа, автомобіля екстреної (швидкої) медичної допомоги та реанімобіля.

Ми розглядали й проект використання літака Ан-148 як санітарно-транспортного варіанта. Але після певних досліджень і випробувань його відхилили наші науковці й не включили в державне оборонне замовлення передусім через незручність завантаження в салон літака важко-поранених. Вважаю успішною нашу роботу на стадії проектування двох санітарних потягів, за допомогою яких значно поліпшиться транспортування поранених до госпіталів. Сьогодні ми узгоджуємо питання щодо медичного устаткування, яким буде обладнано ці потяги. До речі, ми розробили настанову, яка регламентує, яким транспортом і якого пораненого слід транспортувати. Не всіх, наприклад, можна евакуювати літаком, особливо якщо існує небезпека виникнення кровотечі або не минув певний час після оперативного втручання в мобільному госпіталі чи лікарні.

— Андрію Миколайовичу, минулого року у військовій частині в районі АТО надійшов санітарний автомобіль «Богдан 2251» на шасі Great Wall Wingle 5. У соцмережах читав нарікання, зокрема на ходову частину цієї машини.

— Треба розуміти, що це не евакуаційна машина переднього краю, бо її не оснащено бронею й за своїми характеристиками вона не зовсім придатна для використання в умовах бездоріжжя. «Богдан» призначений для транспортування поранених, хворих, уражених, зокрема лежачих, із медичних підрозділів військової ланки, військових мобільних госпіталів до тилових медустанов. Ми вивчили зауваження медичного персоналу військових частин. Зокрема є чимало нарікань на відсутність сумісності деяких нош із рейками кріплення в салоні, складно завантажувати пораненого на ношах на горішній ряд, немає полицок для медика-

ментів тощо. Усі проблемні питання узагальнено й надано виробникові з нашими вимогами для вдосконалення конструкції салону автомобіля. Модель нова й потребує постійної модернізації.

Представники виробника запевнили керівництво Міністерства оборони, що всі зауваження, отримані за результатами експлуатації «Богдана», буде усунуто та обов'язково враховано під час проектування й виробництва санітарних автомобілів цього типу в майбутньому.

З гостем редакції спілкувався
Олександр ТЕРЕВЕРКО

У військах щеплення здійснюють спеціальні бригади військових медиків, до складу яких входять анестезіолог і дві медичні сестри

За даними МОЗ України, 2017 року зафіксовано 4782 випадки захворювання на кір, що майже в 47 разів більше, ніж 2016-го. А тільки за три перші тижні 2018 року — 2084 хворих на кір. Слід зазначити, що серед загальної кількості хворих не було вакциновано майже 70%. За весь період спалаху цієї недуги в Україні померло восьмеро осіб, серед них — двоє дорослих. Такими повідомленнями рясніють мало не всі українські ЗМІ. Чи можна вести мову про епідемію кору в Україні та як уберегти військовослужбовців ЗС України від цього інфекційного захворювання, розповідає заступник начальника Центрального санітарно-епідеміологічного управління МО України полковник медичної служби Михайло Усатий

— Хочу заспокоїти читачів: епідемії кору в Україні немає. Є досить відчутний спалах захворюваності на цю інфекційну хворобу по всій країні. Зазначу, що спалахи кору мають циклічний характер і відбуваються кожні п'ять-шість років. Головна причина нинішнього спалаху в Україні, який прийшов до нас із Румунії, — відсутність колективного імунітету, що формується за умови щонайменше 95% охоплення вакцинацією всього населення країни, — пояснює полковник медичної служби Михайло Усатий. — Сьогодні лише 60–70% населення України мають щеплення проти кору. Такий же рівень імунізації проти кору і в Збройних Силах, адже армія щодо цього нічим не відрізняється від решти суспільства. Попри невідому статистику, у війську ми фіксуємо лише поодинокі випадки захворювання на кір. Усі вони є контактними, відбуваються в легкій формі й ніколи не повністю локалізованими.

У разі контакту з хворим протягом перших 72 годин людину за відсутності імунітету мають обов'язково вакцинувати проти кору. У деяких випадках також необхідно здійснити екстрену профілактику шляхом введення імуноглобуліну. У військах роблять щеплення бригади військових

ДИТЯЧА ХВОРОБА, ЯКА МОЖЕ ВБИТИ ДОРΟΣЛОГО

ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ПРО КІР ТА ЯК НЕ ЗАХВОРИТИ НА НЬОГО, РОЗ'ЯСНЮЮТЬ ВІЙСЬКОВІ МЕДИКИ

медиків, які пройшли обов'язкову спеціальну підготовку й мають відповідні сертифікати. Ці «імунологічні» бригади здійснюють вакцинацію як на передовій, так і в стаціонарних медичних закладах Міністерства оборони.

— Армія на сьогодні є повністю забезпеченою необхідною кількістю вакцин проти кору бельгійського виробництва. Вона є безкоштовною для військовослужбовців, — наголошує полковник Михайло Усатий. — Вакцина проти кору входить до складу комбінованої трикомпонентної вакцини КПК (для профілактики кору, епідемічного паротиту, краснухи). Вакцина КПК, як і будь-які медичні препарати, може мати побічні дії, проте ризик ускладнень після кору неопорівнянню вищий, аніж побічних проявів від щеплення. Хочу додати, що ймовірність, з якою невакцинована людина може заразитися на кір у разі контакту з хворим, становить 90%.

Збройні Сили на сьогодні повністю забезпечені необхідною кількістю вакцин проти кору бельгійського виробництва

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, з 1000 людей, які заразилися на кір, одна особа помирає, одна хворіє на енцефаліт, а 50 дістають інші, не менш важкі ускладнення, через які страждають усе своє життя. Водночас випадки складних реакцій на вакцину трапляються з меншою ймовірністю, аніж один раз на мільйон.

СИМПТОМИ, ДИНАМІКА ТА УСКЛАДНЕННЯ

Кір — це надзвичайно заразна гостра вірусна хвороба. Інкубаційний період кору (тобто період, коли симптоми ще не проявляються) становить від шести до двадцяти одного дня. Вірус кору передається повітряно-крапельним шляхом, тобто під час вдихання найдрібніших крапель слизу, які потрапили в повітря внаслідок чхання, кашлю або розмови хворого. Вірус може жити в повітрі й на поверхнях до двох годин після того, як хвора людина залишила приміщення.

Найчастіше хворобу переносять у віці від двох до п'яти років. Повторні випадки захворю-

вання на кір зумовлені патологією імунної системи. Основними симптомами кору є підвищення температури (гарячка) до 38–40°C, головні болі, слабкість, зниження апетиту, кон'юнктивіт, риніт, світлобоязнь, сухий надсадний кашель, захриплість, великі червоні плями на м'якому й твердому піднебінні, висип на шкірі (на обличчі, тулубі, руках, ногах), можливе марення, порушення притомності, дисфункція кишківника тощо. Четвертого-п'ятого дня хвороби з'являється червоний висип, який починається зі шкіри голови та обличчя й згодом поширюється на все тіло. Хвороба із симптомами триває до чотирьох тижнів і більше.

— Будь-яка дитяча інфекція в дорослих має значно важчий перебіг, аніж у дітей, і може навіть призвести до смерті, — каже Михайло Усатий. — І кір не є винятком. У дорослих симптоми кору мають такі особливості: температура тіла дуже висока — 40–40,5°C; різке погіршення самопочуття, хворий моментально потребує постільного режиму; висипання дуже інтенсивні, покривають усе тіло. Часто хвороба ускладнюється ларингітом, бронхітом, іноді пневмонією, менінгоенцефалітом, енцефалітом, мієлітом, полірадікулоневритом, розсіяним склерозом і характеризується повільним одужанням і відновленням.

Якщо кір має легку форму перебігу, то хворий не потребує госпіталізації. Він має дотримуватися постільного режиму, рясного пиття, обмеження світлового режиму. Лікар у кожному конкретному випадку додатково призначає симптоматичне лікування для поліпшення стану хворого.

Специфічного лікування кору на сьогодні немає. Проте захворюванню можна запобігти шляхом вчасної імунізації й дотримання рекомендацій лікарів.

За календарем щеплення, який нині діє в Україні, перше щеплення проти кору роблять дітям у 12 місяців, а в шість років — планову ревакцинацію. Ці дві дози вакцини забезпечують захист організму проти кору на 98%. Дорослі й підлітки, які раніше не хворіли на кір і не робили щеплення, є досить уразливими до захворювання. Саме тому, якщо немає 100% упевненості стосовно зроблених цих двох щеплень проти кору або перенесення цієї хвороби у більш ранньому віці, то за епідемічними показниками бажано було б зробити додаткову вакцинацію проти кору всім дорослим.

Наталія ЯРМІЛКО

ДЕВІД КОРНЕЛІУС МОРЛІ — ПЕДІАТР, НОВАТОР, ОДИН ІЗ ТИХ, ЗАВДЯКИ КОМУ ВЕСЬ СВІТ СЬОГОДНІ УСПІШНО КОРИСТУЄТЬСЯ ВАКЦИНОЮ ПРОТИ КОРУ

Девід Морлі народився 15 червня 1923 року в м. Ротвел (Англія) у сім'ї англійського священика. Закінчив медичний факультет Кембриджського університету. 1956 року Морлі поїхав працювати в Нігерію. Його захопила профілактика хвороб за дефіциту ресурсів, і 1964-го він створив відділ охорони здоров'я в тропіках у британському Інституті дитячого здоров'я.

На початку своєї кар'єри, 1960 року, Девід Морлі отримав для тестування зразки найпершої вакцини проти кору. Їх надіслали в Нігерію, оскільки вірус убивав там 50% хворих дітей.

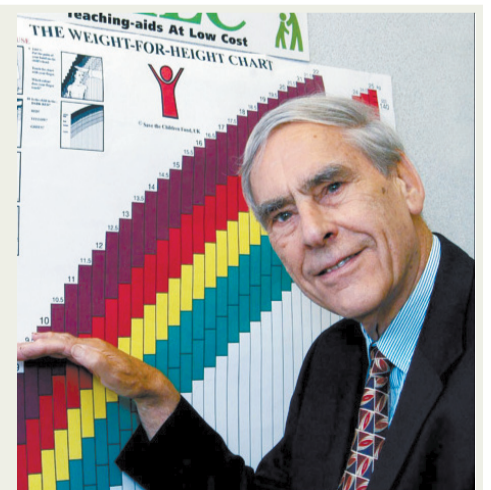
Британець не хотів, щоб створювалося враження, ніби потенційно не-

безпечний препарат навмисне перевіряють на африканцях. Тож він зробив таке саме щеплення двом своїм дочкам і синові. Успіх тестування відкрив шлях до вдосконалення та впровадження цієї вакцини.

1980 року Всесвітня організація охорони здоров'я зафіксувала на планеті понад 4 млн випадків захворювання на кір, а 2014-го — удесятеро менше.

Девід Морлі вважав, що більшості хвороб, принаймні в Африці, легше й дешевше запобігти просвітою, гігієною, регулярними обстеженнями в сільській місцевості, де живе велика частина населення.

Лікарю довелося стати винахідником. Морлі розробив плакат із графіком, на якому позначено нормальний зріст і вагу дитини для кожного місяця перших п'яти років. Плакат дарували нігерійським жінкам після пологів, а нині це практикують в усьому світі. Девід Морлі винайшов інгалятор для астматиків зі старої пластикової пляшки, ефективну пастку для мух — переносників трахоми, стерилізацію води на сонці, стрічку певної довжини, яку обв'язували навколо дитячого передпліччя: маленький обхват свідчив про недоїдання. За його ідеєю створено термометр для неписьменних матерів:

пластиковий диск зеленішає, якщо градуси в нормі.

Девід Морлі помер 2009 року.

Підготувала Наталія ЯРМІЛКО

Команда центру практичної допомоги ветеранам АТО

ЯК ВЕТЕРАНАМ АТО ПРАЦЕВЛАШТУВАТИСЯ АБО ЗАПОЧАТКУВАТИ ВЛАСНИЙ БІЗНЕС

ВІДПОВІДЬ НА ЦЕ ПИТАННЯ ЗНАЙДЕТЕ У СТОЛИЧНОМУ ЦЕНТРІ ПРАКТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ЗАХИСНИКАМ УКРАЇНИ AxioS

Для бійців, які повернулися додому з війни, будні в цивільному житті подекуди стають гнітючими через життєві проблеми, особливо коли чоловіки залишаються без роботи. А ще часто даються взнаки бойові травми або інвалідність. І тоді ветеранам самостійно вибратися із зачарованого кола цих проблем буває дуже складно. Часто їм здається, що виходу просто не знайти. Водночас у Центрі практичної допомоги захисникам України AxioS переконані: адаптуватися до мирного життя допомагає робота. До того ж не варто поборюватися освоювати нову професію

«Чому я раніше такий злий був? Тому що в мене велосипеда не було...» — знаменитий вислів поштаря Печкіна з радянського мультфільму, мабуть, знає кожен.

Того дня такий самий Печкін ішов столичною бруківкою коло Михайлівського собору й котив поруч свого першого велосипеда. Гуркіт від залізних коліс змушував озиратися перехожих, а на обличчі власника велосипеда не згасала щаслива усмішка. Оригінального ровера без шин чоловік виготовив власноруч за допомогою газозварювального апарату, працювати з яким навчився на курсах перекваліфікації.

— Ось вам подарунок. Дякую! Я раніше навіть уявити не міг, що зі звичайних шматків заліза можна виготовляти такі дивовижні речі, — сказав чоловік, демонструючи в кабінеті Центру AxioS свій виріб.

Таке дивне захоплення виникло в Романа Віннікова нещодавно. До війни він 10 років займався вантажоперевезеннями. Був одним із провідних менеджерів компанії. 2015 року під час шостої хвили мобілізації поповнив лави нашого війська. За майже рік служби побував у найгарячіших точках Донеччини, не раз потрапляючи під жахливі обстріли. Слава Богу, уцілів.

Та коли повернувся додому, фірма, якій Роман віддав чимало років свого життя, припинила своє існування. Залишився без роботи й жодних засобів до існування.

— Тоді допомогла зустріч із бойовим побратимом «Рогаликом», який якраз пройшов психологічну реабілітацію в Центрі AxioS і влаштувався на нову роботу, — розповідає чоловік.

Після кількомісячних курсів у навчальному центрі «Професійна безпека» Роман загорівся новою справою. І хоча за новим фахом працює лише півроку, має великі успіхи, навчає інших тонкощам роботи з металом, ще й дістав запрошення на навчання в Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона освоювати аргонне зварювання. Так чоловік дістав допомогу й тепер допомагає іншим, а витвори його рук дивують і тішать око навколишніх.

Від початку роботи цього центру ветерани АТО, їхні родини, волонтери, медики отримують широкий спектр необхідної допомоги. І це не лише допомога в працевлаштуванні, але й юридична, психологічна, соціальна підтримка, розробка бізнес-пла-

У Центр AxioS по допомогу протягом минулого року звернулося понад 1000 ветеранів АТО. Більше як 250 із них працевлаштовано, іще 200 навчаються

нів, можливість безплатно вчитися, відвідувати бізнес-тренінги та курси, здобувати нову кваліфікацію або підвищувати свій професійний рівень.

Свою діяльність центр розпочав у жовтні 2016 року. Заснували його ветерани АТО. Нині у його команді понад 20 спеціалістів: психологи, профорієнтологи, спеціалісти з добору персоналу (HR), юристи. Майже половина з них — також учасники бойових дій або члени їхніх сімей, які не з чуток знають, що таке війна.

— У перекладі з грецької AxioS означає «гідний», бо ми допомагаємо бійцям АТО знайти гідну роботу або реалізувати себе у власній справі. Майже весь функціонал, який людина виконує на війні, має цивільний аналог. Ми намагаємося показати це роботодавцям, надати їм якісні кадри, а ветеранам, відповідно, якісну роботу. Інколи робота — це те, що витягує голову з окопів, — говорить заступник керівника Центру AxioS Андрій Світ.

Андрій зазначає, що на ринку праці ветерани якісно відрізняються від цивільних громадян, бо мають кращу мотивацію й дисципліну, чесні. Судячи з досвіду провідних країн світу, зокрема США та Ізраїлю, ті, що пройшли війну, завжди в авангарді суспільства. У західному світі ветерани — флористи реформ, так має бути й у нас.

Михайло Мартишук — HR-менеджер, також колишній військовий. Він на власному прикладі показує побратимам, що ніколи не можна опускати руки. Чоловік теж пройшов пекельними стежками війни, двічі зазнав поранення, а коли повернувся додому, то почувався розгубленим. Але головне, каже Михайло, мотивація. У нього — це двоє маленьких дітей, які телефонували татові на фронт, чекали й тепер потребують його опіки та підтримки.

— Ветеран АТО, який звертається до нас, насамперед отримує консультацію у психолога-профорієнтолога. Після цього його спрямовують до нас. Ми допомагаємо зі складанням резюме, підготовкою до співбесіди, добираємо курси з підвищення кваліфікації та перекваліфікації, а також супроводжуємо воїна в період адаптації на новому робочому місці, — говорить Михайло Мартишук.

По допомогу в цей центр уже звернулося понад 1000 ветеранів АТО, членів їхніх родин і волонтерів. Більше як 250 осіб успішно працевлаштовано, іще 200 навчаються. Ті, котрі хочуть заснувати власну справу, мають змогу отримати консультації спеціалістів у рамках проекту «Бізнес-інкубатор». Це унікальний напрямок діяльності колективу, коли успішні підприємці проводять консультації, допомагають у визначенні правильної стратегії й створенні бізнес-планів для ветеранів АТО.

Нині ініціюють створення таких центрів практичної допомоги захисникам України і в інших містах нашої держави. (Адреса Центру: м. Київ, вул. Трьохсвятительська, 4Б. Сайт: axioscentre.com.ua)

Ольга МОСЬОНДЗ

НА ВІННИЧЧИНІ 60 КОЛИШНІХ ВОЯКІВ НА 8 ГЕКТАРАХ ЗЕМЛІ ОРГАНІЗУВАЛИ САДІВНИЧИЙ КООПЕРАТИВ

Станом на кінець 2017 року у Вінницькій області було виділено у власність учасникам АТО 6911 земельних ділянок. Із них 1383 — для садівництва й 5528 — для ведення селянського господарства. Ці цифри свідчать про те, що найбільшу популярність у користувачів мають великі ділянки розміром до 2 га. Логіка проста: набагато легше передати велику ділянку в оренду, якщо немає змоги обробляти її самотужки.

Україною шириться практика об'єднання власників земельних ділянок у різноманітні кооперативи. Одним із

прикладів такої взаємодії є створення садівничого кооперативу членів громадської організації «Об'єднання учасників АТО» смт Піщанка, що на Вінниччині.

— Здебільшого хлопцям у селах не треба 12 соток землі, які можна отримати для садівництва. У кожного біля хати є і город, і садок. А вільні ділянки найчастіше розташовані далеко за межами населеного пункту, дістатися до них важко, — пояснює голова громадської організації Юрій Стафійчук. — Іще 2016 року виникла ідея знайти один великий масив зем-

лі, і 60 членів нашої спілки почали оформляти право власності на свою ділянку для садівництва.

Таким чином учасники АТО організували садівничий кооператив і стали власниками ділянки в майже 8 га. Ця земля — колишній садок, який іще потрібно довести до ладу, адже треба закінчити роботи з викорчовування старих дерев, потім переорати землю. Поодинокі атовці не мають достатньо коштів, аби впоратися із цим. А в складчину піщанці назбирали 60 тис. грн. Кажуть, цього буде достатньо, щоб

підготувати ділянку під засів чи висадку будь-яких культур.

— Є підприємець, який хоче взяти нашу землю в оренду, — продовжує Юрій Стафійчук. — Він планує вирощувати тут смородину. Є ще один позитивний момент такої співпраці. Ділянка розташована посеред поля, далеченько від населених пунктів, тому майбутній орендар готовий узяти для її постійної охорони шістьох наших хлопців. На додачу будуть іще сезонні роботи. Це допоможе працевлаштувати людей.

Оксана УРЕТІЙ

«ФронтМед» ОБ'ЄДНАВ 40 СІМЕЙ ВETERANІВ АТО

У ШЕПЕТІВЦІ, ЩО НА ХМЕЛЬНИЧЧИНІ, УЧАСНИКИ БОЙОВИХ ДІЙ ОРГАНІЗУВАЛИ СОЛОДКИЙ БІЗНЕС

Максим Петрик у виробничому цеху кооперативу

Відкрити власну справу, повернувшись із фронту, нескладно. Шепетівські атовці доводять, що для цього потрібно мати лише бажання та колектив енергійних однодумців, які понад усе прагнуть бути корисними для держави й суспільства

— Про українсько-польський соціальний проєкт «Школа соціальної апітерапії» ми дізналися випадково. На той час разом із товаришами,

з якими я демобілізувався наприкінці 2015-го, півроку шукали роботу, — розповідає голова кооперативу «ФронтМед» Максим Петрик, — тож без вагань вирішили створити кооперацію. Протягом трьох місяців тривало навчання, на завершення якого склали бізнес-план.

Після закінчення школи сформувалося два кооперативи: «Медокрай», який мав займатися суто виготовленням меду, і «ФронтМед», що ство-

рує кінцевий продукт для споживачів — подарункові набори зі смаколикками, восковими свічками та чаєм. Надав хлопцям приміщення Благодійний фонд «Зміцнення громад». З оборотним капіталом допоміг місцевий підприємець. А вже за кілька місяців атовці презентували першу партію продукції.

— Кооператив — це велика сім'я, яка об'єднує атовців усього міста. Нині до нього вже долучилися близько 40 сімей: учасники бойових дій, їхні родини. Кістяк організації — дружини й матері атовців місцевої військової частини Повітряних Сил, — продовжує Максим. — Але будемо тільки «за», якщо до нас приєднаються хлопці з інших регіонів України.

Практично вся продукція кооперативу «ФронтМед» ручної роботи, адже підприємці спеціалізуються на переробці та розфасуванні меду. Але в планах — іще й випуск дитячого, спортивного та збалансованого харчування на основі меду, таких собі міні-сухпайків для спортсменів або військових. Тож цього року учасники кооперативу збираються розширити лінію виробництва.

10% прибутку фронтмедівці витрачають на професійне навчання атовців

— У наших планах — створити повноцінний завод із сучасними технологічними лініями. Плануємо започаткувати виробництво низки лікувальних продуктів і розширити асортимент за рахунок місцевих мінеральних вод, — розповідає Максим Петрик. — Я за спеціальністю медик, тому зацікавився можливістю зміцнення здоров'я людей за допомогою якісного продукту та інших продуктів бджільництва.

Фронтмедівці вирішили, що десять відсотків прибутку витратять на професійне навчання атовців і створення для них робочих місць. Тож нині тут шукають охочих, які вже вирощують трави, овочі або фрукти, потрібні для виробництва, або ж готові до започаткування власної справи у своєму регіоні.

У кооперативі «ФронтМед» обіцяють, що допоможуть і зі знаннями, і з навчально-виробничою практикою. Для цього є згуртований й фаховий колектив, а також соціальні партнери — Український кооперативний альянс, Благодійний фонд «Зміцнення громад», Європейська соціальна академія. Вони мають тестовану програму навчання для ветеранів АТО, що дає не просто теорію, а й реальні навички. «ФронтМед» і «Медокрай» є яскравим підтвердженням того. Бо як на фронті, так і в бізнесі головне — це надійні друзі й однодумці, які підтримають і допоможуть.

Ярослава ЗОРИНА

2017 РОКУ ДО ЛЬВІВСЬКОГО ЦЕНТРУ НАДАННЯ ПОСЛУГ УЧАСНИКАМ БОЙОВИХ ДІЙ ЗВЕРНУЛОСЯ ПОНАД 12 000 КОЛИШНІХ І ДІЮЧИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

— Основне завдання нашого центру — надання комплексних послуг з допомоги учасникам бойових дій, — розповів заступник директора установи Юрій Руденко. — Як інформаційно-консультативних, так і, скажімо, допомоги психолога, юриста тощо. Центр відкрили 2016-го, це проєкт міської влади.

Іншими словами, тут можна дістати повну інформацію про те, який пакет документів потрібно підготувати для отримання тих чи інших соціальних гарантій, що належать ветеранам АТО. Тут розкажуть, куди конкретно потрібно звернутися, до кого, години прийому чиновників, які займаються питаннями воїнів АТО. В центрі працюють фахівці, які добре знають всі ветеранські пільги — державні, обласні, міські.

— Для кожної людини ми розробляємо своєрідну «дорожню карту», — продовжує Юрій Руденко. — Це алгоритм конкретних дій, що дозволяє ветерану в короткі терміни отримати все, що належить йому від міста. Це дуже важливо, адже пільг для учасників АТО

багато, і деякі з них мають певні терміни дії. До прикладу, одноразова грошова допомога з міського бюджету Львова виплачується протягом чотирьох років.

Юрист центру допомагає правильно скласти будь-який юридичний документ — чи то позов, чи то запит. Багато роботи лягає на плечі психолога. Адже люди повертаються з війни часто-густо зі зміненою психосоматикою. Психолог проводить консультації також із сім'ями ветеранів.

— Наша психолог впровадила проєкт психологічної допомоги родинам та учасникам АТО «Сім'я, яка чекає», — зазначив Юрій Руденко. — Його ціль — навчити дружин, мам, дітей або чоловіків (якщо учасником АТО була жінка)

розумінню, як жити зі змінами у психології, які принесла війна, визначити алгоритм дій, аби не розпалася сім'я, допомогти атовцю адаптуватися.

Часто проблеми, пов'язані з психологією, виникають за півроку-рік. Тому важливо розуміти їхню природу і симптоматику. А головне — не соромитися звертатися до психолога.

Для подолання усіх стереотипів психолог центру запровадила своєрідний клуб для дружин воїнів АТО. Вони збираються разом, займаються різноманітними рукотворами: розмальовують писанки, роблять іграшки тощо. Вони перезнайомились, і виникло зручне середовище для спілкування. А головним є те, що у такий спосіб ефективно надавалася психологічна допомога.

До речі, ветеранам не потрібно особисто приходити до центру, можна зателефонувати або поставити запитання на сторінці у Facebook.

— Також ми запровадили систему обдзвонювання учасників АТО. Райони міста закріплені за кількома фахівцями центру. Вони регулярно опитують атовців, як у них справи, чи є труднощі. Інформують про програми, проєкти і заходи, які проводить центр. Загалом у Львівському центрі надання послуг учасникам бойових дій працюють лише з десяток фахівців. Головний принцип роботи «рівний — рівному». Кожен із них був тим чи іншим чином дотичний до проведення АТО, — підсумував Юрій Руденко.

Головна мета зусиль працівників установи — стати певною точкою опори для захисників України, щоб кожен військовослужбовець знав свої права і завжди відчував підтримку.

Тарас ГРЕНЬ

У вересні 1941 року фашисти за одну ніч розстріляли у Бабиному Яру близько 30 тисяч київських євреїв

Від столичної вулиці Мельникова до меморіалу «Бабин Яр» проклали Алею праведників. Я прямую нею і думаю про те, що вже сама її назва дуже красномовна. Люди, яких увіchnили на ній, були праведними. Як і справа, за яку вони віддали життя під час окупації Києва фашистськими загарбниками. По лівий бік алеї ніби у скорботній переключці вишикувалися надгробки. Вони колись стояли на могилах столичного єврейського кладовища. За радянських часів його зрівняли із землею. Нині ці надмогильні плити — як свідчення несправедливої політики колишньої влади у ставленні до людей.

Бачу, як перехожі уповільнюють кроки біля фотографій, що розповідають про трагедію у Бабиному Яру. На одній з них зображено, як військовополонені закопують тіла розстріляних 1 жовтня 1941 року на цьому місці євреїв. Вдивляюсь у світліну і на пам'ять приходять рядки з документальної книги Анатолія Кузнецова «Бабин Яр»: «Ми тільки чули кулеметні черги через різні проміжки: та-та-та, та-та... Два роки з дня в день я чув, і це стоїть у моїх вухах сьогодні. Під кінець над яром піднявся важкий, масний дим. Він ішов звідти тижнів зо три...»

Вихід з друку цієї документальної книжки створив ефект інформаційного вибуху про злочини фашистів. А сам Бабин Яр став братською могилою і символом Голокосту в Україні, некрополем

ГОЛОКОСТ ПРИЗВІВ ДО ЗНИЩЕННЯ ОДНІЄЇ ТРЕТИНИ ЄВРЕЇВ І НЕЗЛІЧЕННИХ ЖЕРТВ ІЗ ЧИСЛА ПРЕДСТАВНИКІВ ІНШИХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ

ЦЕ ПОРОДЖЕННЯ ФАШИЗМУ ЗАВЖДИ СТАНЕ ДЛЯ НАРОДІВ СВІТУ ПЕРЕСТОРОГОЮ ПРО НЕБЕЗПЕКУ ПРОЯВІВ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ І ЗНИЩЕННЯ ЛЮДЕЙ ЛИШЕ ЗА ЕТНІЧНУ ПРИНАЛЕЖНІСТЬ

для більш ніж 100 000 цивільних громадян і військовополонених. Масові розстріли євреїв тут розпочалися відразу після захоплення Києва гітлерівцями. Від 27 вересня 1941 року щодень лунали постріли. Лише за два осінні дні 1941 року позбавили життя 33 771 єврея. Бабин Яр продовжував залишатися місцем регулярних розстрілів і поховань по вересень 1943 року. Серед розстріляних були євреї, роми, підпільники, українські націоналісти, військовополонені, в'язні гестапо. Вони з небес закликають нас зробити все для того, щоб ніколи і ніхто не позбавляв життя людей лише за етнічну приналежність.

Жертвами Голокосту в Україні стали понад 1,5 млн осіб єврейської національності

Україна на державному рівні вшановує жертв Голокосту з 2012 року. А ще раніше, 1 листопада 2005 року, Генеральна Асамблея ООН ухвалила резолюцію, в якій зазначалося: «Голокост, який призвів до знищення однієї третини євреїв і незліченної кількості представників інших національностей, буде слугувати всім людям пересторогою про небезпеки, які містять ненависть, фанатизм, расизм та упередження...» У документі йшлося про оголошення 27 січня Днем

ДОВІДКА «НА»

У лавах Червоної армії проти гітлерівців воювало понад 500 тисяч євреїв. Майже 200 тисяч їх загинуло в боях, 157 були удостоєні звання Героя Радянського Союзу, 14 стали повними кавалерами ордена Слави. За створення нових зразків озброєння і бойової техніки 12 розробникам присвоїли звання Героя Соціалістичної Праці. У лавах бійців антигітлерівської коаліції воювало понад 1,6 мільйона євреїв з багатьох країн світу.

пам'яті жертв Голокосту. Саме цього дня 1945 року війська 1-го Українського фронту увійшли до нацистського табору смерті Аушвіц (Освенцим). У цьому конц-таборі мученицьку смерть знайшли 1,1 мільйона осіб, серед яких — 500–600 тисяч євреїв.

Володимир ЧІКАЛІН

КРИВАВІ СЛІДИ ГОЛОКОСТУ В УКРАЇНІ

Керівники нацистської Німеччини, розробляючи плани світового панування, передбачали «остаточне вирішення єврейського питання». Зокрема збиралися переселити представників цієї нації на територію Польщі, за Уральські гори, на Мадагаскар. Але зазнавши невдач у реалізації блицкригу, гітлерівці вдалися до актів масового терору, створили гетто, концентраційні табори у країнах Європи та на окупованій території Радянського Союзу. З особливою жорстокістю проводилися «акції зачисток» в Україні.

Так, протягом тижня після захоплення нацистами Львова вони влаштували погроми єврейського населення, внаслідок яких загинуло шість тисяч

осіб. А загалом у нацистських таборах і гетто Тернополя, Дрогобича, Борислава, Стрия, Сколе та інших міст регіону позбавили життя 610 000 євреїв.

Свій кривавий слід у переслідуванні євреїв гітлерівці та їхні посіпаки залишили й у багатьох інших місцях. На початку війни угорська влада депортувала із Закарпаття в окуповану німцями Україну близько 18 тисяч представників цієї нації. На шляху від Коломиї до Кам'янця-Подільського майже всі вони були розстріляні нацистами. Також місцями масових страт стали Богданівка Одеської області — понад 40 тисяч євреїв, Дрогобицький Яр (Харків) — близько 20 тисяч, Дальник Одеської області — 18 тисяч, урочище Сосонки біля Рівного — понад 17 тисяч та інші населені пункти. Загалом жертвами Голокосту в Україні стали понад 1,5 мільйона осіб єврейської національності.

ПЕРШИЙ МЕМОРІАЛЬНИЙ ЦЕНТР ГОЛОКОСТУ ПОСТАНЕ В КИЄВІ

Пам'ять про євреїв, які стали жертвами нацизму в роки Другої світової війни, увічнена у меморіальних комплексах Яд ва-Шем в Єрусалимі та Музеї Голокосту у Вашингтоні. Але на пострадянському просторі на цей час немає жодного такого пам'ятника. Такою була політика Радянського Союзу, керівництво якого намагалося «не помічати» трагедії єврейського народу. Лише вже в незалежній Україні питання вшанування жертв Голокосту набуло перспективи втілення в життя. Це засвідчило проведення в Києві засідання наглядової ради проекту «Меморіальний центр Голокосту «Бабин Яр». У заході взяли участь відомі світові та європейські політики, вітчизняні посадовці, меценати. Як повідомив керівник цього проекту Натан Саранський, меморіальний комплекс планується спорудити до 80 роковин трагедії у Бабиному Яру. А мер української столиці Віталій Кличко запевнив у тім, що цей проект буде реалізований.

У лютому 2017 року відбулася зустріч міжнародних експертів. На ній обговорили

концепцію того, яким має бути перший на пострадянському просторі «Меморіальний центр Голокосту «Бабин Яр». На нараді йшлося про те, що для створення його експозиції будуть залучені найсучасніші технології, а експонати виконуватимуть виховну та освітню роль. Вони переконуватимуть відвідувачів у тім, що важливо зробити все можливе, щоб злочини Голокосту більше ніколи не повторилися. Міжнародні експерти пропонували взяти за зразок меморіали, що вже існують в Єрусалимі й Вашингтоні. Всі етапи створення київського центру винесуть на широке громадське обговорення. За підсумками ухвалить остаточне рішення щодо місця його розташування та змістовного наповнення. До цього варто додати, що в Україні є досвід спорудження сучасних архітектурних комплексів, які претендують на премії Євросоюзу в цій галузі. Так, відкритий минулого року у Львові «Простір синагог» уперше потрапив до списку претендентів на таку престижну нагороду.

ВЕЛЕТЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ ТА КІНО

ІМ'Я ВИДАТНОГО МАЙСТРА СЦЕНИ АМВРОСІЯ БУЧМИ ВПИСАНО ЗОЛОТИМИ ЛІТЕРАМИ В ІСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ ТА КІНО

По-різному шанувальники українського театру й кіномани відкривали для себе видатного актора Амвросія Бучму. Та серце глядача не залишалось байдужим до будь-якої ролі артиста, який умів говорити про свого персонажа більше, аніж це пропонує сюжет фільму або вистави

Амвросій Бучма

Пам'ятаю, як у дитинстві під час першого відвідування футбольного матчу з участю київського «Динамо» один із бувалих уболівальників, який сидів на трибуні поруч, сказав: «Коли на початку п'ятдесятих динамівці демонстрували поганий футбол, ми з дружиною ходили дивитись, як грає Бучма». Найперше, що народилося в моїй дитячій голові, що Бучма, мабуть, якийсь висококласний футболіст і грає в іншому клубі. Коли з такою думкою я підійшов до батька, той розсміявся й порадив подивитися художній фільм «У далекому плаванні», де актор Бучма грав боцмана Дзюбу.

«У старовинному, багатому на історичні пам'ятки українському місті Львові в родині залізничника Максиміліана Бучми та його дружини Марії 14 березня 1891 року народилася дев'ята й остання дитина», — так розпочинав автобіографію народний артист Амвросій Бучма, якого в дитинстві називали не інакше, як Бронек.

Дитячі роки актора неможливо назвати світлими й радісними. Батько, сільський учитель, мусив залишити викладацьку роботу через свої надто демократичні погляди й працював стрілочником за мізерну платню, а згодом, після залізничної катастрофи та ув'язнення — нічним сторожем. Мати, яка працювала пралею, запам'яталась Амвросію Максиміліановичу з худими оголеними руками, зігнутою над ночвами із чужою білизною. Постійне недоїдання та злидні призвели до того, що з дев'яти дітей у їхній родині залишилося тільки двоє: найстарша Ольга та найменший Бронек.

Після закінчення чотирикласного училища хлопця віддали в єдину у Львові українську гімназію. Учився він блискуче. Ось тільки його поведінка не була зразковою. Давався знаки природжений хист актора: володіючи мистецтвом перевтілення, Бронек створював карикатурні образи пихатого начальства й учителів. Зрештою за ці «спектаклі» його виключили з гімназії.

Подальший життєвий шлях Амвросія визначила його сестра Ольга, здібна артистка та співачка. Вона привела брата до режисера театру товариства «Руська бесіда» Йосипа Стадника, і хлопець досить швидко став одним із провідних акторів трупи.

«...Робота в театрі «Руської бесіди» тих часів була для мене великою і трудною школою акторської майстерності», — згадував пізніше Бучма. Тут він здружився на все життя з Лесем Курбасом, реформатором українського театру, організатором Мистецького об'єднання «Березіль».

Глибокий слід у житті Бучми залишили Перша світова війна та революційні події 1917 року в Росії. Після оголошення загальної мобілізації в австро-угорську армію його викликали на призовну комісію. Але він, цивільна за вдачею людина, не хотів надягати військового мундира й воювати проти своїх же братів українців. І лише загроза репресій проти сім'ї змусила його скоритися.

На Донбасі майбутній актор возив штреками вагонетки, в Узбекистані брукував дороги, потім був чорноробом на цукрових заводах, працював у сільському господарстві, складальником у друкарні, кельнером

Війна принесла безліч нещастя молодому Бучмі. Із самого початку військової служби йому довелося зазнати карцера за те, що самовільно залишив казарму, щоб обвінчатися з артисткою Пишинковою. Згодом на фронті його було поранено, він хворів на холеру. Смерть підстерігала його й в оточеному російськими військами голодному Перемишлі. В армії панувала атмосфера палочної дисципліни та зневажливого ставлення австрійських офіцерів до простих солдатів. Якось Бучма, не стерпівши приниження, ударив офіцера. За це його жорстоко побили та, закувавши в кайдани, кинули в каземат. За законами воєнного часу, бунтівникові загрожував розстріл. Він написав прощальний листа матері. Але талант актора врятував його від смерті. Щоразу на допитах Амвросій так уміло вдавав недоумкуватого солдата, що навіть медична експертиза не змогла виявити симуляцію.

Після каземату він потрапив у штрафний батальйон, а згодом — у полон до росіян, у якому перебував до самої революції. А потім знову — поневолення, рабська праця, приниження. На Донбасі майбутній актор возив штреками вагонетки, в Узбекистані брукував дороги, потім був чорноробом на цукрових заводах, працював у сільському господарстві, складальником у друкарні, кельнером. Пізнавав життя, вивчав людей і мріяв про повернення в театр.

Мрія Амвросія здійснилася 1919 року: він став студентом Київського музично-драматичного інституту імені Миколи Лисенка й одночасно працював актором у театрі Миколи

Садовського. Згодом він несподівано захворів на цингу, повернувшись в Стрий і після одужання став одним з організаторів Нового львівського театру в Дрогобичі. Наступного року на базі цього театру було створено театр імені Івана Франка, і керівництво ним передано Гнатюві Юрі. Сьогодні це Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка в Києві.

У 1923–1926 роках Амвросій Бучма працював у Києві в театрі «Березіль», яким керував Лесь Курбас. Невдовзі там зібралися найкращі артистичні сили України: Іван Мар'яненко, Наталія Ужвій, Мар'ян Крушельницький, Дмитро Антонович та інші талановиті актори, які шукали нових засобів сценічного мистецтва.

Театральні критики засвідчують, що Бучма віддав цьому театрові майже 10 найкращих років свого акторського життя, створивши яскраві образи, у яких розкривалася самотність його таланту. Це Пузир у «Хазяїні» Івана Карпенка-Карого, Лейба в «Гайдамаках» за Тарасом Шевченком, брат Жан у «Жагерії» за Проспером Меріме тощо.

— Бучма, як мало хто з театральних акторів, був пов'язаний із кіно, — каже заступник голови Національної спілки кінематографістів України Сергій Тримбач. — Туди його привів Лесь Курбас, який на короткий час пов'язав себе з кіно й зняв кілька стрічок із Бучмою: «Вендетта», «Макдональд», «Арсенальці». На превеликий жаль, жоден із цих фільмів не зберігся. На Бучму кіно справило таке велике враження, що на чотири роки він залишив театр, щоб зніматися — головним чином в Одесі. На тамтешній кінофабриці в кінострічці «Тарас Шевченко» Бучма першим зіграв у кіно Великого Кобзаря.

У червні 1941 року громадськість України широко відзначала 50-річчя від дня народження Амвросія Бучми, лауреата Державної премії СРСР, народного артиста України, професора Київського інституту театрального мистецтва імені Івана Карпенка-Карого. У театрі йшла вистава «Украдене щастя». Море квітів, безліч вітальних телеграм і поздоровлень...

Війна не припинила творчу діяльність Бучми, на той час головного режисера театру. Разом із колективом він перебував в евакуації в Семіпалатинську й Ташкенті, виїздив на чолі фронтової бригади франківців на Сталінградський і Донський фронти. Перебуваючи в Ташкенті, Бучма поставив на сцені Узбецького театру імені Мукімі «Наталку Полтавку». Вистава йшла багато років по війні з незмінним успіхом у глядачів.

З літа 1944 року Амвросій Максиміліанович став головним режисером Київського театру імені Івана Франка, а згодом іще й художнім керівником Київської кіностудії художніх фільмів.

Найвизначнішою роботою Бучми на сцені в повоєнні роки був образ Макара Діброви в однойменній п'єсі Олександра Корнійчука. За цю роль у виставі «Макар Діброва» актора 1949 року вдруге було удостоєно Державної премії СРСР.

У повоєнний період Бучма займався режисурою, консультував фільми, викладав у Київському інституті театрального мистецтва імені Карпенка-Карого. Серед його учнів — народні артисти Нонна Копержинська, Костянтин Степанков.

Востаннє він вийшов на сцену в театральному сезоні 1953–1954 років у ролі Карпа Сидоровича в комедії Василя Минка «Не називаючи прізвищ». І, навіть важко захворівши, Бучма працював як режисер на телебаченні, у кіно-студії, театрі опери та балету. Він знаходив у праці натхнення й нові сили.

6 січня 1957 року геніального актора Амвросія Бучми не стало.

ВЕЛИКИЙ АКТОР В ОБРАЗІ ВЕЛИКОГО ПОЕТА

Перша творча зустріч Амвросія Бучми з образом Тараса Шевченка відбулася на початку 20-х років минулого століття у новоствореному театрі імені Івана Франка, коли актор для «Шевченківського вечора» поставив «Великий льох». А потім був «Березіль» та легендарна вистава Леся Курбаса «Гайдамаки», де за необхідністю Бучма зіграв і Гонту, і Залізняка, але прославився виконанням ролі корчмаря Лейби, створивши трагікомічний образ великої сили.

У середині двадцятих років режисер Чардинін зняв двосерійний німий фільм «Тарас Шевченко», в якому був показаний життєвий шлях поета з дитинства до смерті. Шевченка грав Амвросій Бучма.

У середині тридцятих Бучма знявся у фільмі «Назар Стодоля» в ролі сотника Хоми Кичатого. Спеціально для ролі постригся «під макітру» і так ходив вулицями, дивуючи перехожих.

Театрознавці звертають увагу, що Бучма ніколи не виступав зі сцени з «художнім читанням». Єдиний виняток — «Заповіт Шевченка». Це був не вірш, а внутрішній монолог. Він, як правило, сідав на стілець, трохи мовчав, а потім тихо звертався до глядача, як до друга, якому він довіряє таємницю — «Як умру, то поховайте». А в кінці рвучко вставав і голосно промовляв — «Кайдани порвіте».

Амвросій Бучма в ролі Тараса Шевченка

Стоїть у Харкові знаменитий пам'ятник Кобзареві. Дві скульптури композиції виліплені з Бучми — селянин, що лежить, і селянин з жорном на плечах.

Так великого актора увічнено поряд з великим поетом.

Матеріали сторінки підготував Олександр ТЕПЕВЕРКО

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПЕТРО ПОРОШЕНКО:

«Сьогодні ми проводимо українську збірну на XXIII зимові Олімпійські ігри 2018 року в Пхьончхань.

Для кожного спортсмена здобути право представляти свою країну на Олімпіаді — це вже перемога.

Бажаємо нашим хлопцям та дівчатам показати свій найкращий результат. Тримаймо кулаки за нашу команду!»

У СКЛАДІ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ЗБІРНОЇ УКРАЇНИ — СЕМЕРО АРМІЙЦІВ

З 9 ПО 25 ЛЮТОГО 2018 РОКУ В ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКОМУ МІСТІ ПХЬОНЧХАНІ ВІДБУДУТЬСЯ XXIII ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ. У ЗМАГАННЯХ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ БЛИЗЬКО 3000 АТЛЕТІВ З 84 КРАЇН. ЗАГАЛОМ БУДЕ РОЗІГРАНО 102 КОМПЛЕКТИ НАГОРОД У 15 ВИДАХ СПОРТУ

23 січня в Національній філармонії України відбулась урочиста церемонія проведів олімпійської збірної команди України на Ігри в Південній Кореї, презентація поштової марки на честь Олімпіади та було представлено екіпування спортсменів на майбутній олімпійський старт. Новий принт зимової олімпійської колекції «Золоте колосся» є абстрактним відображенням національного символу України — жовтого пшеничного

поля на блакитному тлі — символу родючості та багатства нашої землі.

Віце-прем'єр-міністр В'ячеслав Кириленко передав прапор України олімпійським чемпіонкам-біатлоністкам сестрам Віті та Валентині Семеренкам.

Як зазначив Міністр молоді та спорту України Ігор Жданов, станом на 23 січня 32 спортсмени представлятимуть Україну на Олімпіаді-2018 у таких видах спорту: біатлон, скелетон, санний спорт,

фігурне катання, гірськолижний спорт, лижні гонки, фрістайл, лижне двоборство та сноубординг. Остаточний список учасників Олімпіади буде затверджено 30 січня.

Серед українських олімпійців семеро представників Збройних Сил України: Сергій Семенов, Артем Прима, Артем Тищенко, Юлія Джима, Ірина Варвинець (усі — біатлон), Олександр Абраменко (фрістайл), Аннамарі Данча (сноубординг).

Старший сержант Юлія Джима — заслужений майстер спорту України, чемпіонка Олімпійських ігор, срібна призерка чемпіонату світу, переможниця та призерка етапів Кубка світу з біатлону, чотириразова чемпіонка Європи в естафеті, призерка Кубка Європи з біатлону. В біатлон Юлію привів батько Валентин Іванович, український біатлоніст, який і сам брав участь у зимовій Олімпіаді 1994 року в Лілехамері. У збірній України Юлія дебютувала в сезоні 2011-2012, у її складі брала участь у змаганнях Кубка світу з біатлону, який проводився в місті Обергоф. Тоді Юлія посіла 34-те місце в спринті.

Старший сержант Ірина Варвинець — триразова призерка чемпіонатів світу серед юніорів, чемпіонка Європи серед юніорів, чемпіонка та призерка чемпіонатів Європи, дворазова призерка зимової Універсиади, учасниця та призерка етапів Кубка світу з біатлону.

В одному зі своїх інтерв'ю Ірина говорить про себе: «Мої батьки — сільські трударі. У школі я фізкультурою не дуже захоплювалася, щоправда, на змаганнях з легкоатлетичного кросу здобувала нагороди. Це помітив директор обласної СДЮШОР із лижного спорту Віталій Паршуков і запропонував спробувати сили в снігових перегонах. Мені сподобалося, і я почала серйозно тренуватися. За порівняно короткий час зійшла на всеукраїнський п'єдестал пошани у Ворохті на змаганнях серед сільських школярів. Після цього успіху тренер 2007 року привів до зведеного біатлонного фахівця Миколи Зоца на «оглядини». Відтоді, пройшовши складні щаблі юнацьких, юніорських і молодіжних стартів і завдяки зусиллям Миколи і Жанни Зоців, я стала членом національної збірної».

Старший сержант Артем Тищенко — призер чемпіонатів Європи та світу з біатлону серед юніорів. Срібний призер дорослого чемпіонату Європи з біатлону в естафеті.

У розіграші Кубка світу Артем дебютував 17 січня 2014 року у спринті в італійському місті Антхольці. Тоді він посів лише 90-те місце. За рік Тищенко вперше зійшов на п'єдестал цих змагань — 6 лютого 2015 року в чеському Нове Место-на-Мораві він виборов 3-тє місце в суперміксі. По завершенні сезону 2014–2015 Артем Тищенко був визнаний Міжнародним союзом біатлоністів найкращим новачком 2015 року.

Сергій Семенов

Лідер збірної чоловічої команди України з біатлону армієць Сергій Семенов в особистому заліку гонки етапів Кубка світу цього сезону в Естерсунді та Хохфільцене лише один раз потрапив до топ-30. В інших гонках результати — за межами 50 кращих. Звичайно, грудневими стартами Сергій не був задоволений.

«Хоча й не планував наприкінці грудня вихід на максимальні кондиції, але такого провалу не очікував», — зізнався спортсмен.

12 січня в Рупольдингу, де Сергій біг другий етап естафетної гонки, наша команда посіла лише 15-те місце.

«Швидше йти не міг, продемонстрував усе, на що здатний, — прокоментував Семенов свій виступ в естафеті. — А от своєю стрільбою задоволений. Утім є відчуття, що лише починаю сезон».

Проте Сергій пропустив спринтерську гонку Кубка світу на 10 кілометрів і готувався за спеціальною програмою. Контрольним стартом для нього має стати гонка на чемпіонаті Європи, який проводиться цими днями в Ріднау.

Олександр Абраменко

Для найкращого фрістайліста України, переможця Кубка світу-2016 у лижній акробатиці, працівника Збройних Сил України Олександра Абраменка Олімпіада в Пхьончхані стане четвертою за кар'єру. Попередній сезон він пропустив через травму, але повернувся і в минулі вихідні виборов «срібло» на етапі Кубка світу в американському Лейк-Плесіді.

За словами армієця, після отримання травми в нього були проблеми з поверненням фізичної форми. Півроку після операції Олександр взагалі нічого не міг робити і тільки у квітні приступив до фізичних навантажень.

Потенційними суперниками Олександр вважає десяткох спортсменів, серед яких вирізняються китайці Цзя Цзунян і Ці Гуанпу.

«У мене є стрибки найвищої складності, які дозволяють мені поборотися за нагороди Олімпіади», — впевнений Олександр Абраменко.

Аннамарі Данча

Майстер спорту міжнародного класу зі сноубордингу, працівник Збройних Сил України Аннамарі Данча, більш відома під своїм дівочим прізвищем Чундак, втретє в своїй кар'єрі виборола право виступати на зимовій Олімпіаді. 8 років тому у Ванкувері вона посіла 16-те місце, а в Сочі 2014 року була 21-ю.

Сноуборд з дитинства став для Аннамарі не просто супутником гарного настрою та здоров'я. Любов до нього дівчині прищепила мати Марія Олександрівна Чундак, яка є її тренером. Згодом до занять долучилась і молодша сестра спортсменки Олександра.

Аннамарі готувалася до зимових Ігор не лише на зборах в Австрії, а й на трасі у Великоберезнянському районі свого рідного Закарпаття.

Після виступу на попередній Олімпіаді спортсменка встигла стати мамою. Свою дочку і вважає головним вболівальником.

Артем Прима

Біатлоніст Артем Прима виступить на Олімпійських іграх уперше. Найгучніша на сьогодні його перемога — золота медаль чемпіонату Європи 2011 року, що проводився в Італії. Тоді армійському спортсмену не було рівних в індивідуальній гонці на 20 км. Того ж року він також став триразовим чемпіоном Універсиади, вигравши спринтерську гонку, гонку із масовим стартом та змішану естафетну гонку у складі збірної України.

В нинішньому сезоні Кубка світу у грудні Артем був 23-м в індивідуальній гонці першого етапу в Естерсунді. А в гонці переслідування Прима здійснив справжній прорив із 50-го місця на 24-те.

За словами тренера чоловічої команди України Юрія Санітри, фізична готовність Артема Прими до олімпійських стартів не викликає занепокоєння. У дні, що залишилися до вирішальних стартів, армієць слід ще попрацювати над стрільбою.

За роки незалежності українці здобули на «білих» Олімпіадах 7 нагород:

— «золото» — Оксана Баюл (фігурне катання, Лілехамер-1994);

— «золото» — Олена Підгрушна, Віта Семеренко, Валентина Семеренко, Юлія Джима (біатлон, естафета, Сочі-2014);

— «срібло» — Олена Петрова (біатлон, Нагано-1998);

— «срібло» — Віта Семеренко (біатлон, Сочі-2014);

— «бронза» — Валентина Цербе (біатлон Лілехамер-1994);

— «бронза» — Лілія Єфремова (біатлон, Турин-2006);

— «бронза» — Олена Грушина-Руслан Гончаров (фігурне катання, Турин-2006).

Матеріали сторінки підготували Олександр ТЕРЕВЕРКО, Катерина КЛИМЧЕНКО

«МОЄ ДИТИНСТВО ПРОЙШЛО ЗОВСІМ ПОРУЧ ІЗ НИНІШНЬОЮ ЛІНІЄЮ ФРОНТУ»

ПЕРЕМОЖЕЦЬ «ГОЛОСУ КРАЇНИ» АНТОН КОПИТІН РОЗПОВІВ ПРО ТЕ, ЯК РАЗОМ ІЗ СІМ'ЄЮ ПІД ОБСТРІЛАМИ ЧЕРЕЗ БЛОКПОСТИ РОСІЙСЬКИХ ОКУПАНТІВ ВИЇДЖАВ ІЗ РІДНОГО ДОНЕЦЬКА В КИЇВ, ПРО ЖИТТЯ В НОВОМУ ДЛЯ СЕБЕ СТАТУСІ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯ ТА ВИСТУПИ НА ПЕРЕДОВІЙ

Школа, гамір, сміх. Двоє друзів щось жваво обговорюють. На перший погляд, звична картина, доки не прислухалася до їхньої розмови.

— Ти пам'ятаєш, як «Град» влучив. Тоді дивом не зачепило...
— Я тоді вилетів із ванної, не встиг навіть одягнутись, як мене хвилею відкинуло під батарею.

— А як у підвалі дев'ять годин сиділи, пам'ятаєш?
— Скільки ще до концерту залишилося? Півгодини?
Ще багато про що вони згадали. Згадали з усмішкою... Здається, що школа в Гранітному особливо й не постраждала через війну. Доглянуті клумби, нещодавно висаджені ялинки... Але побита цегла фасадів, матраци, щоб у разі обстрілів не лежати на холодній підлозі, розставляють усе на свої місця. Війна тут і не думає ховатися: лінія розмежування проходить практично по населеному пункту.

— Після нашого знайомства в Гранітному минуло вже чимало часу. Продовжує співати на передовій?

— Звісно! За першої ж нагоди виступаємо для військових, для людей, які проживають поблизу лінії зіткнення. Моє дитинство пройшло зовсім поруч із нинішньою лінією фронту. Ця місцевість мені дуже добре знайома... У такий непростий час для мене важливо підтримати земляків, сказати їм, що життя триває, подарувати людям позитивні емоції. Сумно, але атмосфера в прифронтових місцях залишається гнітючою, навіть коли немає обстрілів. Більшість місцевих жителів практично нікуди не виїжджають, тому я добре розумію, наскільки їм необхідна якась розрада, щоб хоч на кілька годин відволіктись од війни. До того ж як людина, котра довгий час проживала на території Донецької області, я знаю, що там критично мало української музики й культури загалом.

— Яку пісню найчастіше просять виконати?

— Серед найпопулярніших незмінно залишаються «Материнська любов» і «Два кольори». Це вже українська класика. І приємно, що зростає цікавість до такої музики. До війни такі пісні не були дуже актуальні, а нині більшу частину мого репертуару становить саме українська музика. Прикро, що й досі на війні популярною залишається дуже багато не просто російськомовної, а саме російської військової музики.

— Тепер вас знають не лише на Донбасі, а й в усій країні. Ви стали переможцем популярного вокального конкурсу, отримали як подарунок квартиру в столиці, виступаєте на одній сцені з зірками української та зарубіжної естради... Однак 2014-го ледь не поставили хрест на музичній кар'єрі.

— Це справді так. Я дуже сподіваюся, що моя історія дає надію тисячам українських переселенців, яким сьогодні непросто. До війни ми із сім'єю проживали в затишному будинку в Донецьку, у мене був свій колектив, концертна програма, ми доволі успішно виступали... Раптом усе змінилось: містом ішли колони військової техніки, зростала паніка... Ми зібрались буквально за кілька годин, узяли тільки найнеобхідніші речі. Думали, що пере чекаємо в сестри, але так там і залишилися.

— Переїхавши в Київ, ви брались за будь-яку роботу: будівельника, слюсаря... Невже ніколи не опускалися руки?

— Звісно, опускалися. Не раз зневірювався, думав, що все даремно та що чорна смуга в житті вже не закінчиться. Дуже шкода було дітей, адже хочеться дати їм усе найкраще.

Саме тут, у прифронтовій школі, я вперше наживо почула спів Антона Копитіна, переможця «Голосу країни». І хоча місцеві намагаються без крайньої потреби не залишати будівлі, вони зробили виняток заради української пісні. Для Антона ці місця — то не просто лінія фронту, а рідна земля. Дитинство він провів у Волновасі, шість років жив у Маріуполі, потім довгий час — у Донецьку, де працював у місцевій філармонії. З дружиною, трирічним сином, двомісячною донечкою й собакою під обстрілами через блокпости російських окупантів чоловік виїхав у Київ.

Коли ми зайшли до зали, Антон співав «Два кольори». Сльози були на очах у всіх: місцевих дітей і дорослих, капеланів і навіть у не схильних до сентиментів військовослужбовців... Тоді, 2016-го, мені так і не вдалося спокійно поспілкуватися зі співаком: публіка довго його не відпускала, просила «на біс»... До розмови ми повернулися лише тепер

Дитинство минає, а навколо війна... Тому, хоч би як важко було, завжди знову засукував рукави й ішов працювати. Я брався за все: ремонтував сантехніку, замішував бетон на будівництві. Не міг лише знайти можливості займатися тим, чим хотів би, — музикою. Та, якщо чесно, із цього приводу не жалкую. До того ж у Києві у мене народився ще один син, нехай хлопці бачать, що іноді доводиться важко працювати руками, аби прогудувати сім'ю.

«Я дуже сподіваюся, що моя історія дає надію на краще тисячам українських переселенців, яким сьогодні непросто»

— У вас дуже гарна українська мова. Так було завжди?

— Це цікава історія. Мої батьки російськомовні, вони все життя прожили в Якутії. Але тато завжди казав: «Ти повинен учить українську, бо живеш в Україні. Якщо тебе запитують українською, то соромно відповідати іншою мовою». Я з ним погоджувався, та все якось не складалося. Аж поки не поїхав учитись у Чернігів. Декан мене одразу запитав: «Ти українець?» Кажу: «Узагалі-то за національністю я грек». Він продовжив: «А громадянство українське маєш? То й розмовляй зі мною лише українською!» Кілька разів такі діалоги в нас повторилися, і я таки вивчив українську.

— Знаю, що ви досить активно займаєтесь волонтерством...

— Мені важко назвати себе крутим благодійником, я скоріше допомагаю тим, що волонтерять. Завжди відкритий до участі в благодійних заходах і проектах. Цього року я провів два благодійні фестивалі в Америці. На одному з них був цікавий випадок. Туди приїхав наш капелан, який зазнав поранення на Сході держави й тепер пересувається на візку. Він привіз із собою Євангеліє XIX століття. Так ось: один з українських емігрантів, до речі, родом із Донецька, придбав те Євангеліє за досить значну суму, яку передала капеланам. Ця книга насправді не мала такої цінності, просто емігрант захотів підтримати земляків. Хлопці привезли із собою ще й кошти, які потім пішли на благодійність.

— Ви постійно берете участь у різноманітних проектах, є солістом мюзиклу *Notre Dame de Paris*, гастролюєте Європою, здійснюєте цікаві акції в Києві та інших містах України. Як на все це вистачає часу?

Антон Копитін

— Насправді його зовсім не вистачає. Буває, що місяцями мене немає вдома. Для прикладу, літо повністю пройшло в роз'їздах. Я поїхав із дому в червні, а повернувся тільки в жовтні. Але мені подобається активне життя.

— Що хочете побажати українським бійцям?

— Бажаю, щоб вони не пускали війну у свої серця, а завжди пам'ятали про родини та батьківський дім. Війна рано чи пізно закінчиться, важливо, аби їхні серця залишилися серцями мирних людей. А найважливіше — нехай усі повертаються додому живими.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

ВІЙСЬКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЯКІ НИНІ ШИРОКО ЗАСТОСОВУЮТЬ У ПОБУТІ

ЧИМАЛО ВІНАХОДІВ І ТЕХНОЛОГІЙ, ЯКІ СТВОРЕНО
ДЛЯ ВІЙСЬКА, НИНІ МИ УСПІШНО ЗАСТОСОВУЄМО
В ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ

ЧОМУ ВИМИКАЄТЬСЯ ЕЛЕКТРОЧАЙНИК?

1958 року в лабораторії ВМС США вчені Вільям Бюлер і Фредерік Ван створили нітонол — унікальний сплав титану й нікелю, що володіє «пам'яттю форми». Нітонол може мати два функціональні стани — аустеніт і мартенсит. Коли нітонол перебуває в мартенситі (за низьких температур), він легко піддається деформації, а під час нагрівання (аустеніт) деталь із нітонолу набуває первинної форми. Розроблений у військовій лабораторії нітонол довгий час застосовували тільки у військових розробках. Він добре зарекомендував себе як матеріал для втулок гідравлічної системи військових

літаків. Суть цієї технології проста й геніальна. У середині втулок нарізають виступи, потім у кріостаті вони розвальцьовуються. Надіта на трубу втулка за кімнатної температури «пригадує» свою форму, і виступи вриваються в трубу, створюючи дуже міцне з'єднання. Нині нітонол використовують дуже широко: у військовій галузі, медицині, під час створення суперпружин. Але найпоширеніше застосування нітонолу — у датчиках електричних плит і чайників. Щоразу, коли чує, як закипів і вимкнувся чайник, можете згадати про «пам'ять металу»: це нітоноловий датчик вимикає нагрівання.

ТЕФЛОН МАЄ УНІКАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

6 квітня 1938 року американський винахідник Рой Планкетт відкрив новий матеріал, який нині можна побачити практично на кожній кухні, — політетрафторетилен, або тефлон. Планкетт закачав у ємності газоподібний тетрафторетилен і виявив, що в охолоджених балонах він полімеризувався до воскоподібного стану. Новий матеріал мав справді унікальні характеристики. Він був хімічно- й термостійким, а також мав дуже низький коефіцієнт тертя.

Однак тефлон визнали не одразу, навіть деякий час вважали його витратним матеріалом. Планкетт запропонував використовувати тефлон для покриття лиж і полізів саней, але історія розпорядилася інакше. Матеріал зацікавив військових, які не надто поспішали відкривати тефлон широкому загалові. Фторопласт (іще одна назва матеріалу) стали застосовувати для покриття антен радарів, під час виробництва підшипників, високочастотної техніки й деталей для військової техніки.

Наприкінці 50-х років тефлон наразті вийшов із тіні. Його стали активно використовувати в промисловості, зокрема в аерокосмічній сфері. Тефлонову електроізоляцію було застосовано на космічному кораблі «Колумбія», фторопластом було покрито посадковий місячний модуль. Із часом тефлон стали застосовувати й у цивільному господарстві як антипригарне покриття. Щоправда, суперечки щодо його безпеки для здоров'я тривають і досі.

СУПУТНИКИ ДЛЯ СВІТУ

Те, що GPS, як і ГЛОНАСС, спочатку створювали для військових потреб, уже ні для кого не є таємницею. Проте не всі знають, що відкриття цих технологій посприяв інцидент із південнокорейським «Боїнгом», який збив СРСР у вересні 1983 року. Президент США Рональд Рейган назвав катастрофу злочинном проти людства й пообіцяв, що з метою гарантування безпеки супутникові навігаційні системи будуть доступними для

цивільних потреб. Відтоді системи глобального позиціонування введено почали входити в життя пересічних громадян. Окрім традиційного використання GPS, нині також дедалі більшої популярності набуває мобільний трекінг. Суть його полягає в тому, що, використовуючи вбудований GPS телефон, програма стеження визначає координати місцеперебування мобільного й через Інтернет передає їх на сервер стеження.

ПЕРША МІКРОХВИЛЬОВА ПІЧ ВАЖИЛА 340 КГ

Історія винаходу мікрохвильової печі — майже легенда. Американський фізик Персі Спенсер, який працював на міністерство оборони США, конструював випромінювач надвисокочастотних хвиль для радара ППО. Стоячи перед випромінювачем, Спенсер відчув, що арахісовий батончик, який лежав у нього в кишені, почав танути. Це не тільки не засмутило фізика, а й навіть заохотило. Він тут же приніс у лабораторію кілька кукурудзяних зерен, які невдовзі перетворилися на попкорн. Водночас Спенсер не відчував ані тепла, ані

спеки. Він зрозумів, що до чого, і 8 жовтня 1945 року вже запатентував пристрій для приготування їжі за допомогою електромагнітних хвиль. Перша мікрохвильова піч важила 340 кг і була заввишки майже два метри. Популярності в народі вона не мала. Тільки в 70-ті роки, коли американський ринок заповнили вже японські СВЧ-пічі, цікавість до них різко зросла. Нині ж військова розробка знову повернулася на свою «батьківщину». Тепер СВЧ-зброя є однією з найперспективніших розробок військових фахівців, а під час війни в Югославії звичайні мікрохвильові печі навіть використовували, щоб збивати сигнал наведення ракет.

Як відомо, сублимація продуктів дає змогу не тільки збільшити термін їхнього зберігання, а й максимально знизити вагу припасів. Спочатку сублимовані продукти харчування розглядали винятково як їжу для армії. Винайшов сублимацію 1921 року радянський учений Лаппа-Старженецький. Він запатентував метод сушіння продуктів, за якого вода, яка в них

«ЇЖА КОСМОНАВТІВ»

міститься, переходить зі стану льоду в стан пари. Оскільки ця процедура відбувається за низьких температур, то біологічні процеси в продуктах припиняються, а молекулярні зв'язки не порушуються.

Перше використання сублимації відбулося в роки Другої світової війни під час виробництва сухих кровозамінників та антибіотиків. Технологія довела свою ефективність, і вже в повоєнний час військові продовжили готувати й сублимовані продукти, які входили в продуктові набори флоту та армії.

Широкого розвитку сублимація набула з відкриттям космічної ери. До того сублимовану їжу багато хто сприймав як їжу космонавтів, хоча технологія високотехнологічного сушіння нині стала майже масовим явищем. Сублимовану їжу можна купити в магазинах, її беруть в експедиції мандрівники та яхтсмени. Під час сублимації продукти не втрачають своїх поживних властивостей, тому сьогодні їх дедалі частіше застосовують у побуті. Залили водою — і повноцінний обід готовий.

Підготував Сергій ВОРОНКОВ

ЛЮТИЙ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

15 лютого

Стрітєння Господне

15 лютого

День вшанування
учасників бойових дій
на території інших держав

20 лютого

День Героїв Небесної Сотні

21 лютого

Міжнародний день рідної мови

25 лютого

День інженерно-авіаційної служби
авіації ЗС України

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.
Газета надрукована у друкарні
ТОВ «Мега-Поліграф»
(вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).
Наклад 28918 Замовлення 59015
Ціна в роздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Сергій ВОРОНКОВ,
Роман ВУС

Провідний літературний співробітник —
Наталія ЧИЖЕВСЬКА

Адреса редакції:
вул. Московська, 45/1, будівля 33, м. Київ, 01015

e-mail: n_army@army.kiev.ua

<http://www.na.mil.gov.ua>

Відділ передплати: тел.: (044) 285-70-12

Передплатний індекс — 68618

Pr — Реклама редакції
(подається безкоштовно)
P — Реклама платна

Листування з читачами
тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність
інформації та реклами несуть автори
та рекламодавці. Редакція може
не поділяти погляди автора.
При передруку матеріалів посилення
на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114

9 177 1029 9110 04